

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje

Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket i Nordland, søknadsomgangen 2023

Versjon nr. 3/2023, 18. august 2023

Tittel : **Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket i Nordland, søknadsomgangen 2023**

Dato : 11.05.2023

Forfatter : Arne Farup

Bildet på forsida : Uttakleiv i Vestvågøy (foto: Arne Farup)

Rapportnummer : 2/2023

ISBN : 978-82-8429-015-7

Emneord : Regionalt miljøprogram, jordbruk, regionale miljøtilskudd, RMP

Utgiver : Statsforvalteren i Nordland

Antall sider : 66

Ansvarlig signatur : Hans Christian Jarnæs

Sammendrag: Regionale miljøtilskudd er en samlebetegnelse for flere tilskuddsordninger med et felles formål. Flere tiltak skal bidra til å ivareta jordbrukets kulturlandskap med biologiske mangfold, kulturmiljøer og kulturminner, og tilgjengelighet i jordbrukslandskapet. Andre tiltak skal bidra til å redusere utslipp av klimagasser til luft, og avrenning av jord og næringsstoffer til vann.

Den økonomiske rammen for disse tilskuddsordningene framforhandles i jordbruksavtalen, mens forskriften og tilskuddssatsene for tiltakene er fastsatt av Statsforvalteren i Nordland i samsvar med føringer i Regionalt miljøprogram (RMP) og instruks fra Landbruksdirektoratet.

Denne veilederen gir en oversikt over de ulike tilskuddsordningene, og gjengir forskriftens beskrivelse av disse. De ulike tiltakene utdypes, det gis skjøttselsråd og foreløpige satser for tilskudd. Endelige tilskuddssatser fastsettes av Statsforvalteren innen 2. februar 2024. Utbetaling av miljøtilskuddene for 2023 skjer 14. mars 2024.

Informasjon om søknadsprosessen er beskrevet i et eget kapittel. Her finnes oversikt over hvem som kan søke, hvordan man søker og hvilke krav som stilles til dokumentasjon.

Søknad kan registreres fra 15. september og sendes inn via Altinn.no. For foretakene er søknadsfristen 15. oktober, mens søknadsfristen for beitelagene er 15. november.

Versjon 2, 5. juni 2023: Mindre skrivefeil er korrigert.

Versjon 3, 18. august 2023: Tiltaksklasser 1:3 er tilføyd i veiledning for § 4, av søknadstekniske årsaker. Forskriften er ikke endret da dette ikke har praktisk betydning for søker eller saksbehandling av tilskuddsordningen.

Innhold

1.	Overordnet om RMP og regionale Miljøtilskudd	5
1.1	Formålet med regionale miljøtilskudd i jordbruket.....	5
1.2	Hvem som kan motta regionale miljøtilskudd.....	5
1.3	Søknad	6
1.3.1	Viktige endringer og presiseringer.....	6
1.3.2	Søknadsfrister.....	7
1.3.3	Utfylling av søknad	7
1.3.4	Brukerstøtte	7
1.3.5	Søknad som leveres eller endres etter fristen (jf. § 30 i forskriften).....	7
1.3.6	Avkorting av tilskudd (jf. §§ 33 og 34 i forskriften)	7
1.3.7	Vedtak og klage på vedtak (jf. § 31 i forskriften)	8
1.3.8	Utbetaling av tilskudd.....	8
2.	Miljøtilskudd søknadsomgangen 2023	8
	Forskriftens kapittel 2: <i>Kulturlandskap</i>	8
	§ 4 Drift av bratt areal	9
	§ 5 Drift av beitelag	9
	§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark	10
	§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark.....	11
	§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap	12
	Forskriftens kapittel 3: <i>Biologisk mangfold</i>	13
	§ 9 Slått av (gammel artsrik) slåttemark.....	13
	§ 10 Beiting av kystlynghei	14
	§ 11 Brenning av kystlynghei	15
	§ 12 Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer.....	16
	§ 13 Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper	16
	§ 14 Soner for pollinerende insekter	17
	§ 15 Friareal for gås.....	18
	§ 16 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl	19
	Forskriftens kapittel 4: <i>Kulturminner og kulturmiljøer</i>	20
	§ 17 Drift av seter	20
	§ 18 Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner	21
	§ 19 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner	22
	§ 20 Skjøtsel av steingjerder.....	24
	§ 21 Skjøtsel av kulturhistoriske områder	24
	Forskriftens kapittel 5: <i>Avrenning til vann</i>	26
	§ 22 (Ugjødsla) kantsone i eng	26

§ 23 Fangdam	28
Forskriftens kapittel 6: <i>Utslipp til luft</i>	29
§ 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen	30
§ 25 Nedlegging av husdyrgjødsel	31
§ 26 Nedfelling av husdyrgjødsel	32
§ 27 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	33
Forskriftens kapittel 7: <i>Klimarådgiving</i>	34
§ 28 Klimarådgiving	34
3. Vedlegg til veiledningsheftet	35
Vedlegg 1: Oversikt over tiltak og foreløpige tilskuddssatser	36
Vedlegg 2: Oversikt over tiltak som kan kombineres på samme areal (skifte)	37
Vedlegg 3: Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland	38
Vedlegg 1 til forskriften: Oversikt over lokalt verdifulle jordbrukslandskap	49
Vedlegg 2 til forskriften: Oversikt over kulturhistoriske områder	63
Vedlegg 3 til forskriften: Oversikt over vannforekomster for tilskudd til (ugjødsle) kantsone i eng	64

1. Overordnet om RMP og regionale Miljøtilskudd

1.1 Formålet med regionale miljøtilskudd i jordbruket

I tillegg til å produsere rein mat av høy kvalitet, forvalter jordbruket viktige miljøverdier knyttet til kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og kulturminner. Landbruket kan bidra til økt bærekraft og klimavennlig produksjon gjennom videreutvikling av driftsformer som øker karbonbinding i eng og beite, reduserer klimagassutslipp og styrker biologisk mangfold og andre natur- og kulturverdier i jordbrukslandskapet.

Formålet med regionale miljøtilskudd er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, jord og jordhelse, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt å redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Tilskuddsordningen er hjemlet i *Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland*. Ny forskrift ble vedtatt av Statsforvalteren 04.05.2023, og trer i kraft ved kunngjøring i [Norsk Lovtidend](#).

Forskriften med vedlegg følger som vedlegg 3 til denne veilederen.

1.2 Hvem som kan motta regionale miljøtilskudd

Disse kan søke regionale miljøtilskudd:

- a) **Foretak** som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og er registrert i Enhetsregisteret. Tiltakene det søkes tilskudd for, må være gjennomført i søknadsåret.
- b) **Beitelag** som er godkjent av kommunen (eller tidligere er godkjent av Statsforvalteren/ daværende Fylkesmannen) kan søke tilskudd for drift etter § 5, drift av beitelag. Med beitelag menes i denne forskriften sammenslutninger som er registret i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om fellesløsninger og god utnyttelse av utmarksbeite.

Vær oppmerksom på:

- *Miljøtilskudd til drift av beitelag*, jfr. forskriftens § 5, kan kun søkes av godkjente beitelag i Nordland.
- Tilskudd til skjøtsel kan gis til tiltak på arealer som foretaket eier eller leier. Det kan også gis tilskudd til skjøtsel på arealer hvor foretaket gjennomfører skjøtsel på oppdrag for eier. Ved skjøtsel på leid areal eller på oppdrag, skal det foreligge en skriftlig avtale mellom foretaket og eieren av arealet.
- Det gis ikke miljøtilskudd til skjøtsel som gjennomføres med lånte eller leide dyr.
- Ved eierskifte er det foretaket som disponerte dyrene og/eller arealet den 31. juli i søknadsåret, som kan motta miljøtilskudd.
- Alle grunnopplysningene (navn, organisasjonsnummer, driftssenter og kontonummer) må være de samme som i søknaden om produksjonstilskudd.
- Ved regelverksbrudd eller feilopplysninger kan hele eller deler av tilskuddet avkortes i samsvar med § 33 og § 34 i forskriften. Dette gjelder også hvis et foretak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet.

1.3 Søknad

1.3.1 Viktige endringer og presiseringer

Dette er de viktigste endringene i forhold til søknadsomgangen 2022:

Formålet med regionale miljøtilskudd er utvidet:

Å ivareta **jord og jordhelse** er nå tatt inn som et eget miljøtema i formålsparagrafen i forskriften.

6

Nye tiltak som innføres fra søknadsomgangen 2023:

- **Brenning av kystlynghei** (§ 11), se side 15
- **Soner for pollinerende insekter** (§ 14), se side 17
- **Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl** (§ 16), se side 19

Endringer fra søknadsomgangen 2023 i tiltakene for spredning av husdyrgjødsel:

Landbruksdirektoratet har i *Instruks for regionale miljøtilskudd 2023-2026* gjort en del endringer som får virkning for tilskuddene til spredning av husdyrgjødsel.

De viktigste endringene er:

- **Nedlegging og nedfelling av husdyrgjødsel:** Tilskuddene er nå splittet i to separate tiltak under hver sin paragraf i forskriften. Vilklårene er imidlertid de samme som tidligere.
- **Tilskudd til rask nedmolding av husdyrgjødsel:** Tilskuddet er fjernet som eget tiltak, men videreføres som tiltaksklasser under tiltakene *Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen* (§ 24) med *Nedlegging av husdyrgjødsel* (§ 25) og *Nedfelling av husdyrgjødsel* (§ 26).
- **Kan kombinere flere spredemetoder:** Under visse forutsetninger er det nå mulig å kombinere tiltaket *Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen* (§ 24) med *Nedlegging av husdyrgjødsel* (§ 25) og/eller *Nedfelling av husdyrgjødsel* (§ 26).
(Se sidene 29 til 33)

Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (§ 7):

Det er fra søknadsomgangen 2023 innført et krav om minst 10 dekar utmarksareal per dyr.

Samme regler som for PT ved levering av søknad:

Fra søknadsomgangen 2023 vil det for foretakene gjelde de samme reglene for levering av søknad om regionale miljøtilskudd som for produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket (PT). Søknad om miljøtilskudd som er levert innen søknadsfristen kan endres innen 29. oktober uten reduksjon i tilskuddet. Dette gjelder ikke søknad om tilskudd etter § 5 Drift av beitelag.

Tilskuddssatsene for søknadsomgangen 2023:

Med unntak fra satsene for tilskudd til spredning av husdyrgjødsel, er de foreløpige satsene for tiltak som videreføres de samme som de foreløpige satsene for søknadsomgangen 2022. Satsene for nye tiltak som innføres fra søknadsomgangen 2023 er oppgitt i denne veilederen. Endelige satser for søknadsomgangen 2023 settes i februar 2024, når vi har fått oversikt over det totale søknadsomfanget.

1.3.2 Søknadsfrister

For foretakene er søknadsfristen **15. oktober**, mens den for beitelagene er **15. november**.

1.3.3 Utfylling av søknad

Søker er selv ansvarlig for å sette seg inn i regelverket og sørge for at opplysningene i søknaden er riktige.

Foretak og beitelag som søker om miljøtilskudd skal benytte søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søknad skjer elektronisk via portalen Altinn, og 15. september åpner søknadssystemet for registrering av søknad. Det vil være mulig å importere kartregistreringene som ble gjort i 2022. Vi anbefaler at søkerne starter søknadsprosessen i god tid før søknadsfristen.

Søknad kan også leveres på papirskjema. Dette fås ved henvendelse til landbruksforvaltningen i kommunen, og det utfylt skjemaet returneres til kommunen.

1.3.4 Brukerstøtte

Nyttig informasjon om utfylling av søknad er tilgjengelig på nettsiden til [Landbruksdirektoratet](#). Der finnes praktisk informasjon om søknadsprosessen og bruk av kart. Kontakt eventuelt også landbruksforvaltninga i kommunen for råd og veiledning.

1.3.5 Søknad som leveres eller endres etter fristen (jf. § 30 i forskriften)

Fra søknadsomgangen er reglene knyttet levering og endring av søknaden etter søknadsfristens utløp de samme som for produksjonstilskudd: Hvis søknad leveres etter fristen, reduseres tilskuddet med 1 000 kroner per dag inntil 14 dager etter fristens utløp.

Søknader om regionalt miljøtilskudd som er levert innen søknadsfristen kan endres innen 29. oktober uten reduksjon i tilskuddet. Dette gjelder ikke søknad om tilskudd etter § 5 Drift av beitelag.

I følge § 31 i forskriften kan Statsforvalteren i særlige tilfeller gi dispensasjon fra bestemmelsene i forskriften. I slike tilfeller kan det søkes om å levere søknaden senere enn 14 dager etter søknadsfristen, eller søke om å slippe trekk på grunn av for seint innlevert søknad.

1.3.6 Avkorting av tilskudd (jf. §§ 33 og 34 i forskriften)

Forskriften om regionale miljøtilskudd i jordbruket åpner for avkorting dersom søker har oppgitt feil opplysninger i søknaden, ved regelverksbrudd eller mangler. Dette gjelder også ved mangelfull gjødslingsplan eller plantevernjournal. Avkortingens størrelse skal vurderes individuelt.

Avkorting ved feil i søknaden: Hvis det er feil i søknaden som gjør at søker kan få for mye utbetalt, skal kommunen rette søknaden og vurdere avkorting. Avkorting skal være hovedregelen ved slike feil. Det er derfor viktig å kontrollere søknaden nøye før den sendes inn.

Avkorting ved regelverksbrudd: Det er kun overtredelse av regelverk som har tilknytning til produsentens utøvelse av jordbruksdrift som kan medføre avkorting av utbetalingen. Som hovedregel vil dette omfatte regelverk innenfor Landbruks- og matdepartementets myndighetsområde.

Avkorting når en har oversittet fristen som kommunen, Statsforvalteren eller Landbruksdirektoratet har satt for å utføre kontrollopgaver: Hvis søker innen fristen ikke gir de opplysningene som forvaltningen ber om i forbindelse med kontroll, se forskriftens § 32.

Avkorting ved manglende gjødselplan eller plantevernjournal: Tilskuddet kan avkortes hvis foretaket ikke kan framlegge gjødselplan og/eller journal over plantevernmidler for de siste tre årene. For regionale miljøtilskudd kan det avkortes 100 prosent av tilskuddet dersom gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler mangler i sin helhet, eller inntil 50% for mangelfull gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler.

1.3.7 Vedtak og klage på vedtak (jf. § 31 i forskriften)

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Foretaket får melding om vedtak enten i tilsagnsbrev som Landbruksdirektoratet produserer på vegne av kommunen eller i eget brev fra kommunen (for eksempel ved stoppet søknad).

Enkeltvedtak kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra søker mottar vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29. Klagen skal sendes til kommunen, jf. forvaltningsloven § 32.

Tilsagnsbrev sendes som hovedregel digitalt til foretakets meldingsboks i Altinn. For de foretakene som kun får tilsendt tilskuddsbrev elektronisk, er klagefristen 3 uker fra foretaket mottok vedtaket i meldingsboksen i Altinn.

1.3.8 Utbetaling av tilskudd

Ifølge Landbruksdirektoratet vil utbetaling av miljøtilskuddet for søknadsomgangen 2023 skje 14.03.2024.

2. Miljøtilskudd søknadsomgangen 2023

Tiltakene som inngår i regionale miljøtilskudd i Nordland, søknadsomgangen 2023, framgår av forskriften som følger som vedlegg 3 i denne veilederen. Under følger en omtale av tiltakene under hver paragraf i forskriften, med vilkår, utdypende kommentarer og foreløpige tilskuddssatser.

Forskriftens kapittel 2: Kulturlandskap

Formålet med tiltakene under kapitlet kulturlandskap er å ivareta jordbrukets kulturlandskap utover det en oppnår gjennom de nasjonale ordningene.

§ 4 Drift av bratt areal

(nr. 1.1.82 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til drift av bratte arealer for å holde arealene i hevd og ivareta et åpent kulturlandskap.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av jordbruksareal med hellingsgrad på 1:5 eller brattere for å ivareta kulturlandskapet.

Tiltaksklasser

Tiltakskasser: Overflatedyrka og fulldyrka 1:5, overflatedyrka og fulldyrka 1:3, innmarksbeite 1:5, innmarksbeite 1:3

- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

- Ordningen omfatter overflatedyrka og fulldyrka areal, samt innmarksbeite.
- Det kreves at det er drift på arealet i form av slått, høsting av korn og andre vekster, eller at innmarksbeite blir gjødslet og skjøttet ved pussing, fjerning av ugras mm. Beiting alene vil ikke gi tilskudd.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal kombineres med andre tilskudd etter denne forskriften.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Overflatedyrka og fulldyrka 1:5	dekar	300	ingen
Overflatedyrka og fulldyrka 1:3	dekar	300	Ingen
Innmarksbeite 1:5	dekar	300	Ingen
Innmarksbeite 1:3	dekar	300	Ingen

§ 5 Drift av beitelag

(nr. 1.2.5 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til samarbeid om beiting med sikte på god utnyttelse av beiteressurser i utmark og effektivt tilsyn med minst mulig tap av dyr.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for drift av beitelag som oppfyller vilkårene i § 3b.
- Beitelaget må ha minst 2 aktive medlemmer, det vil si medlemmer med egne besetninger som deltar i beitelagsaktivitetene.
- Laget må organisere effektivt og forsvarlig tilsyn og sanking av dyr i beiteområdet.
- Dyra skal være minst 8 uker på utmarksbeite.
- Foreløpig årsrapport for søknadsåret skal legges ved søknaden. Denne skal inneholde informasjon om gjennomført tilsyn og sanking, og eventuelle andre aktiviteter og utfordringer i beiteområdet.
- Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe.
- Tilskuddet utmåles per dyr sluppet på utmarksbeite.

Utdypende om tiltaket:

Ved søknad må beitelaget oppgi både hvor mange dyr som ble sluppet på beite, og hvor mange som ble sanket. Tilskuddet gis etter hvor mange dyr som ble sluppet på beitet.

Laget må ha beiterett i området som brukes til beite. Beiteområdet må være angitt på kart. Nye beitelag må godkjennes av kommunen før de kan gis tilskudd. Retningslinjer for godkjenning av nye beitelag står i eget rundskriv fra Statsforvalteren til kommunene.

Hvis laget har beitedyr i flere kommuner, skal de aktuelle kommunene avgjøre hvilken av dem som skal godkjenne beitelaget og behandle av søknad om miljøtilskudd.

Det forventes at tilskuddet brukes til fellestiltak som fremmer beitebruken i området.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Småfe	dyr	15	ingen
Storfe/hest	dyr	25	ingen

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

(nr. 1.1.134 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til beiting av verdifulle jordbruksarealer for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap.

Tilskudd kan gis til beiting på innmark i disse områdene:

- UKL Engan-Ørnes og Kjelvik
- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Engeløya
- UKL Røst
- UKL Yttersida av Vestvågøy (nytt område fra søknadsomgangen 2023)
- Vegaøyens verdensarvområde
- Lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1 til forskriften

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tiltaket omfatter innmarksareal i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), i Vegaøyens verdensarvområde, samt lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.
- Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen, som omfattes av dette tiltaket.
- Beitingen skal gjennomføres med det antall dyr som er nødvendig for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap.
- Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret.

- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Tilskuddet utmåles per dyr. Med dyr menes her: 1 sau/geit (lam/kje telles ikke) = 1 dyr, 1 ku/okse = 5 dyr, hest/ungdyr av storfe = 3 dyr. Ved registrering i søknadsskjema må søker selv foreta nødvendig omregning.

Utdypende om tiltaket:

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen kan kommunen prioritere hvilke områder som skal inngå i disse ordningene.

Før hver søknadsomgang har kommunene mulighet til å revurdere og oppdatere disse prioriteringene. Endelig vedtak om hvilke områder som er valgt ut fattes av Statsforvalteren.

I tillegg til de arealene som er prioritert av kommunene, inngår beiting av all innmark i de Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde i dette tiltaket.

Det kan gis tilskudd for fulldyrka- og overflatedyrka areal, samt innmarksbeite. Formålet med tilskuddet er å stimulere til beiting av verdifulle jordbruksareal for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap. Kommunen kan avslå søknaden hvis beitingen gjennomføres med for få eller for mange dyr i forhold til det som skal til for å ivareta formålet med tiltaket.

I noen tilfeller kan det lokalt verdifulle jordbrukslandskapet som kommunen har valgt ut utgjøre bare en del av et større sammenhengende innmarksbeite, som ikke er avgrenset naturlig, ved bruk av fysiske gjerder eller ved GPS-baserte virtuelle gjerder. I disse tilfellene skal antall beitedyr fastsettes ut fra ei forholdsmessig beregning. Antall dyr/dyreenheter som det kan gis tilskudd til, vil da være lik arealandelen som det utvalgte jordbrukslandskapet utgjør av det samla innmarksbeitet. Eksempel: På et 100 dekar stor innmarksbeite har det i 8 uker beitet 100 sau. Av de 100 dekarene er 20 dekar valgt ut som lokalt verdifullt jordbrukslandskap. Da skal søknaden legge til grunn at 20 prosent av beitedyrene, dvs. 20 dyr, har beitet på det utvalgte arealet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Beite verdifulle jordbrukslandskap	Antall dyr*	400	25 000

* Antall dyr som føres inn i søknadsskjemaet beregnes i samsvar med omregningen som er beskrevet i forskriften, se over under «Vilkår». Dette gir følgende tilskudd: Kr 400 for sau/geit uten lam/kje, kr 2 000 for ku/okse og kr 1 200 for hest/ungdyr av storfe.

§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark

(nr. 1.1.85 i søknadsskjemaet)

Endringer sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er markert med **rød skrift**.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til beiting i verdifulle jordbrukslandskap for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap. Beiting kan også ivareta kulturbetinget naturmangfold i utmark.

Tilskudd kan gis til beiting i utmark i disse områdene:

- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Røst
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle kulturlandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1 til forskriften

Vilkår fastsatt i forskriften:

- *Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark.*
- *Med unntak for tilskudd til drift av beitelag (§ 4), kan denne tilskuddsordningen for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting etter denne forskriften.*
- *Tiltaket omfatter utmarksareal i Utvalgt kulturlandskap (UKL) Blomsøy-Hestøy og Skålvær, UKL Røst, Vegaøyen verdensarvområde, samt lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.*
- *Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen som omfattes av dette tiltaket.*
- *Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret, og det skal være minimum 10 dekar utmarksareal per dyr.*
- *Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe*
- *Tilskuddet utmåles per dyr.*

Utdypende om tiltaket:

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen kan kommunen prioritere hvilke områder som skal inngå i disse ordningene.

Før hver søknadsomgang har kommunene mulighet til å revurdere og oppdatere disse prioriteringene. Endelig vedtak om hvilke områder som er valgt ut fattes av Statsforvalteren.

I tillegg inngår også beiting i utmark i UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær, UKL Røst og Vegaøyen verdensarvområde i tiltaket *Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark*.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Beiting med storfe/hest (både voksne og ungdyr)	dyr	1000	35 000
Beiting med småfe (lam telles ikke)	dyr	300	

§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap

(nr. 1.1.86 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til å holde verdifulle jordbruksområder i hevd og hindre gjengroing.

Tilskudd kan gis for slått i disse områdene:

- UKL Engan-Ørnes og Kjelvik

- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Engeløya
- UKL Røst
- UKL Yttersida av Vestvågøy (Nytt UKL-område fra søknadsomgangen 2023.)
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle kulturlandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1 til forskriften

Vilkår fastsatt i forskriften:

- *Det kan gis tilskudd for slått av fulldyrka eller overflatedyrka areal for å opprettholde verdifulle jordbrukslandskap.*
- *Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.*
- *Tilskuddet kan gis i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.*
- *Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften.*
- *Tilskuddet utmåles per dekar.*

Utdypende om tiltaket:

Vi forutsetter at slått gjennomføres med skjærende redskap, og at graset samles opp. Bruk av beitepusser regnes i denne sammenhengen ikke som slått.

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen kan kommunen prioritere hvilke områder som skal inngå i disse ordningene.

Før hver søknadsomgang har kommunene mulighet til å revurdere og oppdatere disse prioriteringene. Endelig vedtak om hvilke områder som er valgt ut fattes av Statsforvalteren.

I tillegg inngår også slått i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde i tiltaket *Slått av verdifulle jordbrukslandskap*.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Slått av verdifulle jordbrukslandskap	dekar	350	25 000

Forskriftens kapittel 3: *Biologisk mangfold*

Formålet med tiltakene under kapitlet biologisk mangfold er å ivareta utvalgte og trua naturtyper og biologisk verdifulle arealer i jordbruket. Det er også et mål å tilrettelegge for fugl avhengige av hekking og beiting i tilknytning til jordbruksarealer.

§ 9 Slått av (gammel artsrik) slåttemark

(nr. 2.3.90 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til slått av den utvalgte naturtypen slåttemark for å ivareta eller forbedre naturtypen.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av gammel artsrik slåttemark som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase.
- Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Vi forutsetter at slått gjennomføres med skjærende redskap, og at graset samles opp. Bruk av beitepusser regnes i denne sammenhengen ikke som slått.

Naturtypen slåttemark i miljødatabasen Naturbase omfatter ugjødsle enger som tradisjonelt er slått for å skaffe vinterfôr, og brukt til beite vår og høst. Dette er ofte svært artsrike leveområder for mange sjeldne og spesialiserte planter og insekt.

Foretak som søker om Miljøtilskudd til skjøtsel av slåttemark, kan også søke om tilskudd over tilskuddsordningen for trua arter og naturtyper, som forvaltes av Statsforvalteren.

Det gis ikke miljøtilskudd til areal som er registrert som slåttemyr i Naturbase. Slike tilskudd kan imidlertid gis over Miljødirektoratets tilskuddsordning for trua arter og naturtyper. Denne forvaltes av Statsforvalterens klima- og miljøavdeling.

Skjøtselsråd:

- Slått bør gjennomføres etter frøsetting, vanligvis i siste halvdel av juli.
- Graset bør tørkes på bakken eller i hesjer, og fjernes når det er tørt.
- Slåttemarker er lysåpne arealer. Det er derfor en fordel å sikre god lystilgang ved å rydde høy vegetasjon i kantsoner.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Skjøtsel av slåttemark – begge tiltaksklasser	dekar	800	ingen

§ 10 Beiting av kystlynghei

(nr. 2.3.136 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til at naturtypen kystlynghei blir ivaretatt gjennom beiting.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- *Det kan gis tilskudd for beiting av kystlynghei som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.*
- *Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slåtte etter denne forskriften.*
- *Kystlyngheia skal være registrert i miljødatabasen Naturbase eller kartlagt og registrert av Statsforvalteren.*
- *Innenfor beiteområdet må minst 50 % av det totale arealet være dekket av kystlynghei, og det må være minimum 10 dekar kystlynghei per sau.*
- *Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.*
- *Beitesesongen i kystlyngheia skal vare mer enn 6 måneder i søknadsåret.*
- *Beitedyrene skal per 31.7 i søknadsåret være minst ett år eller eldre*
- *Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig, lokalt viktig.*
- *Tilskuddet utmåles per dyr.*

Utdypende om tiltaket:

Driftsopplegget skal være godkjent av Mattilsynet. Foretak som søker om miljøtilskudd til beiting av kystlynghei, kan også søke om tilskudd over Miljødirektoratets tilskuddsordning for trua arter og naturtyper. Denne forvaltes av Statsforvalterens klima- og miljøavdeling.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing (kr)
Beite av kystlynghei – alle tiltaksklasser	dyr (voksen sau)	400	75 000

§ 11 Brenning av kystlynghei

(nr. 2.3.93 i søknadsskjemaet)

Dette er et nytt tiltak som innføres fra og med søknadsomgangen 2023.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til at områder med kystlynghei blir brent. Lyngbrenning er nødvendig for få en foryngelse av røsslyngen slik at kvaliteten på lyngbeitene opprettholdes, samt å hindre oppslag av busker og trær som beitedyrene ikke har holdt nede.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- *Det kan gis tilskudd for brenning av kystlynghei som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret. Tilskuddet kan bare gis som et tillegg til tilskudd etter § 10 Beiting av kystlynghei.*
- *For å oppnå en mosaikk av kystlynghei med ulik alder skal bare deler av kystlyngheia brennes hvert år.*
- *Tiltaket kan gjennomføres når det er frost eller høy vannmetning i jorda, slik at frøbanken i jorda ikke skades. Brenning må ikke skje når hekkende fugl i området kan bli forstyrret.*
- *Beiting etter brenning skal bidra til at trær og andre uønskede planter ikke etablerer seg i sviflaten. Beitetrykket må likevel ikke være så stort at det går ut over de unge røsslyngskuddene.*
- *Der det er utarbeidet en skjøtselsplan for kystlyngheia skal denne følges.*
- *Tilskuddet utmåles per dekar.*

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Brenning av kystlynghei	dekar	1 000	20 000

§ 12 Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer

(nr. 2.4.94 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

16

Formålet med tilskuddet er å stimulere til slått eller beite av arealer med særlig verdi for plante- og dyrelivet, opparbeidet gjennom tidligere tiders jordbruksdrift.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tilskuddsordningen omfatter naturtypene artsrike veikanter, hagemark, beiteskog, åpen kalkmark og edellauvskog.
- Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.
- Tiltaksklasse: Beiting.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tiltaket omfatter noen nærmere bestemte biologisk verdifulle naturtyper som er avgrenset i miljødatabasen Naturbase.

Tilskudd til *Utvalgte naturtyper* (verdifulle slåttemark og kystlynghei) gis imidlertid under §§ 10 og 11, mens tilskudd til *Trua naturtyper* definert i *Norsk rødliste for naturtyper 2018* omfattes av §13.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	dekar	400	15 000

§ 13 Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper

(nr. 2.4.95 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til beite eller rydding og slått for å ta vare på trua naturtyper som er kulturbetinget.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tilskuddsordningen omfatter naturtypene strandeng, naturbeitemark og sanddynemark/ sanddyner.
- Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra. Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.
- Tiltaksklasse: Beiting.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Trua naturtyper er definert i Norsk rødliste for naturtyper 2018. Tiltaket omfatter trua naturtyper i jordbrukslandskapet som er avhengig av beite for å bli ivaretatt.

Foretak som søker om miljøtilskudd til *skjøtsel (beiting) av trua naturtyper*, kan også søke om tilskudd over tilskuddsordningen for trua arter og naturtyper, som forvaltes av Statsforvalterens klima- og miljøavdeling.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Skjøtsel av trua naturtyper	dekar	400	15 000

§ 14 Soner for pollinerende insekter

(nr. 2.4.143 i søknadsskjemaet)

Dette er et nytt tiltak som innføres fra og med søknadsomgangen 2023.

Formålet med tilskuddet er å bedre livsbetingelsene for ville pollinatorer i jordbrukslandskapet ved å ha et mangfold av vekster som kan øke tilgangen på næring for insektene.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd til å så pollinatorvennlige frøblandinger og/eller skjøtte pollinatorvennlige soner på jordbruksareal eller soner som grenser til jordbruksareal.
- Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen.
- Frøblandingen skal ikke inneholde arter som er vurdert til å ha potensielt høy risiko, høy risiko eller svært høy risiko jamfør Fremmedartslista.
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Frøblandingen skal være regionalt tilpasset for Nordland, og sonen skal være mellom 2 og 10 meter bred.
- Tiltaksklasse: Egen stripe, regional frøblending
- Tilskuddet utmåles per meter.

Utdypende om tiltaket:

Fra informasjon i pakningsvedlegget til NIBIOs frøblanding:

Blomsterenga bør anlegges på relativt tørr og mager jord der det ikke er for stor konkurranse fra næringskrevende grasarter eller rotugras som kveke, høymole, tistel og dylle. På leirjord, tørkesterk moldrik jord eller godt oppgjødsla arealer er forutsetningene dårligere. På mindre arealer kan det være aktuelt å bytte ut vekstmassene eller blande sand i topplaget. Tradisjonelle slåtteenger ligger lysåpent til. Velg derfor et opplendt og gjerne sørvestvendt/vestvendt areal ned minst mulig skygge fra trær og bygninger. Lavtliggende areal med mye vannsig, næringssig eller deponering av saltholdig snø om vinteren bør unngås. Det er lettere å etablere blomsterenga på åpen jord enn ved innsåing i eksisterende grasmark. (---)

Det normale skjøtselsregimet er én sein slått med ljå, kantklipper eller gammeldags knivbjelke-slåmaskin per år. Denne slått utføres etter at de fleste artene har blomstret og satt frø, vanligvis i slutten av juli eller begynnelsen av august. Etter slått skal graset ligge og bakketørke, slik at frøet drysser av. Deretter rakes høyet sammen og fjernes.

Hvis veksten ut over høsten er kraftig, bør en vurdere å gjennomføre en håslått (slått nr. 2) for at biomasse ikke skal bli liggende og tilføre næring til enga. Ved såing av flerårige arter vil det bli sparsomt med blomstring i såingsåret. Det første året vil det vanligvis bare bli etablert bladrosetter. Først året etter vil de første artene begynne å blomstre, og den potensielle artsrikdommen vil først vise seg etter flere år.

Se ellers: www.blomstereng.no

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Soner for pollinerende insekter	meter	50	20 000

§ 15 Friareal for gås

(nr. 2.4.98 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er at hvitkinngås eller kortnebbgås kan beite på gras- eller kornarealer (fulldyrka eller overflatedyrka) uten å bli forstyrret eller jaget i beitesesongen.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for fulldyrka og overflatedyrka gras- og kornarealer som stilles til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås i Trøndelag og Nordland.
- I Nordland kan det gis tilskudd til søkere i kommunene Vega, Herøy, Dønna, Alstahaug, Træna, Bodø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy.
- Tilskudd kan gis for areal hvor beitende gås ikke jages.
- Beitetrykket må være dokumentert av kommunen, i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA), eller Norsk Ornitologisk Forening (NOF).
- Kommunen avgjør på bakgrunn av de tre siste registreringene av beitetrykk, og skjønnsvurderinger i søknadsåret, hvilken tiltaksklasse arealet skal plasseres i.

- Tiltaksklasser: Høyt beitetrykk, moderat beitetrykk, lavt beitetrykk.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tilskuddet gis som kompensasjon for ulempen som oppstår på grunn av beitingen.

Å stille areal til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås innebærer at gås på de aktuelle arealene ikke jages, og at det heller ikke gjennomføres andre tiltak som reduserer gåsas mulighet for å beite uforstyrret på disse arealene.

Gås på andre areal kan jages når dette i liten grad vil kunne påvirke gåsa på areal som søker eller andre foretak har satt av som friareal for gås. Før jaging iverksettes skal kommunen informeres om hvilke areal dette gjelder. Tilskudd kan likevel bare gis for arealene hvor gåsa ikke jages.

Tilskudd kan i denne søknadsomgangen kun gis i de kommunene som er nevnt i forskriften. Hvis det i løpet av året kommer til nye arealer som ikke er omfattet av ordningen, skal det legges til rette for at disse kan komme inn under ordningen det påfølgende søknadsåret.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Arealer som er høyt belasta med gåsebeiting	dekar	680	ingen
Arealer som er middels belasta med gåsebeiting	dekar	400	ingen
Arealer som er lavt belasta med gåsebeiting	dekar	230	ingen

§ 16 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl

(nr. 2.4.99 i søknadsskjemaet)

Dette er et nytt tiltak fra og med søknadsomgangen 2023.

Formålet med tilskuddet er å ivareta fugler som er avhengige av hekking og beiting i tilknytning til jordbruksarealer.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for å legge til rette for hekking og beiting av de trua artene vipe og storspove på eller i tilknytning til jordbruksarealer.
- Hekkingen må kunne dokumenteres av foretaket med geolokalisererte bilder.
- Aktuelle tiltak kan for eksempel være:
 - unngå gylling av reir ved å kjøre utenom hekkeområdet
 - dekke til reiret en kort tid under gyllinga
 - unngå å trekke gjødselslange/tilførselslange over reir
 - utsette førsteslåtten på et avgrensa areal rundt reirplassen
 - tilpasse kjøremønster under slåtten slik at fuglene kan komme seg unna.
- Foretaket skal i søknaden oppgi hvilke arter som det er lagt til rette for, antall hekkende par og hvilke tiltak som er gjennomført.
- For hvert hekkende par beregnes det et tilskudd tilsvarende ett dekar.
- Tiltaksklasser: Høy tilrettelegging.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Søker oppfordres til å registrere vipe- og storspovelokaliteter i www.artsobservasjoner.no.
Se også veilederen [Fugler i jordbrukslandskapet](#), som er utarbeidet av BirdLife Norge og Norges Bondelag.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Tilrettelegging for hekke- og beiteområder for fugl	daa	2 000	ingen

Forskriftens kapittel 4: Kulturminner og kulturmiljøer

Formålet med tiltak under kapitlet kulturminner og kulturmiljøer er å holde synlig spor i landskapet etter tidligere tiders jordbruksdrift og bosetting, slik som gravminner og rydningsrøyser, samt å bidra til å opprettholde tradisjonelle driftsformer som seterdrift.

§ 17 Drift av seter

(nr. 3.6.100 i søknadskjemaet)

Endringer i forhold til søknadsomgangen 2022 er markert med **rød skrift**.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til drift av seteranlegg. Seterdrift med beitedyr bidrar til å holde arealer åpne, er gunstig for biologisk mangfold og viktig for formidling av tradisjon og kulturarv.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon. Produksjonsperioden skal være minst fire uker per sesong. Melka som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra. Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk **eller 15 liter sauemelk¹⁾** i døgnet per seter.
- **Som seter regnes i denne sammenhengen et produksjonssted for melk, som bare er egnet for bruk i sommersesongen, og som også har hus egnet for overnatting og hushold.²⁾**
- Tiltaksklasser: Levering til meieri, 4–6 uker; levering til meieri, 6 uker eller mer; egen foredling, 4–6 uker; egen foredling, 6 uker eller mer
- Tilskuddet utmåles per seter, fordelt på antall foretak som har dyr på setra

Utdypende om tiltaket:

Hvis noe av melka foredles på setra, mens resten leveres til meieri, skal tiltaket føres opp i den tiltaksklassen som representerer det største volumet.

Foreløpige tilskuddssatser: ³⁾

	Enhet	Kr	Avgrensning
Seter med egen foredling av melka:			
Produksjonstid 4-6 uker	seter	50 000	samme foretak kan bare få tilskudd til ei seter
Produksjonstid 6 uker eller mer	seter	70 000	samme foretak kan bare få tilskudd til ei seter
Seter med levering til meieri:			
Produksjonstid 4-6 uker	seter	50 000	samme foretak kan bare få tilskudd til ei seter
Produksjonstid 6 uker eller mer	seter	70 000	samme foretak kan bare få tilskudd til ei seter

Merknader:

- 1) Tilskudd til produksjon av sauemelk i er tatt med i den nye forskriftsmalen til Landbruksdirektoratet og skal derfor tas inn i forskriften for Nordland.
- 2) Definisjonen av seter er den samme som var formulert i veiledningsheftet for 2022 under «Utdypende om tiltaket». Denne tas nå inn i selve forskriften.
- 3) Tilskuddssatsene er fastsatt i jordbruksoppgjøret 2022, og vil bli justert hvis det i jordbruksoppgjøret 2023 blir vedtatt andre satser.

§ 18 Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner

(nr. 3.8.102 i søknadskjemaet)

Endringer i forhold til søknadsomgangen 2022 er markert med **rød skrift**.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til skjøtsel av automatisk fredete kulturminner, for å ivareta dem og holde dem synlige i jordbrukets kulturlandskap.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- *Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravfelt og andre felt med automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer.*
- *Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet **blir ivaretatt og** er synlig i jordbrukslandskapet.*
- *Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.*
- *Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.*
- *Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».*
- *Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.*
- *Skjøtselen skal omfatte selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, utgjør sikringssonen et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.*
- *Tiltaksklasser: Beiting, slått.*
- *Tilskuddet utmåles per dekar*

Utdypende om tiltaket:

- Automatisk fredete kulturminner omfatter alle faste kulturminner fra før 1537 (reformasjonen), og alle samiske kulturminner som er eldre enn 100 år.
- Når avstanden mellom to eller flere gravminner er mindre enn 50 meter, regnes de som del av et gravfelt.
- At kulturminnene «grenser til jordbruksarealer» innebærer det at de ligger på eller i nær tilknytning til innmark (fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite). Kommunen kan derfor vurdere å gi tilskudd til beiting (ev. slått) av kulturminner i jordbrukets kulturlandskap som ikke ligger på innmark. Det kan for eksempel gis tilskudd til beiting/slått av et felt med gravhauger, selv om dette ligger «et stykke» fra innmarka.
- I noen tilfeller er kulturminner ved en feil registrert som «synlige over markoverflaten» i kulturminnebasen Askeladden selv om de ikke er det. I slike tilfeller gis det ikke miljøtilskudd til skjøtsel.
- Hvis et kulturminne står oppført med «uavklart» vernestatus i Askeladden kan en kontakte kulturminneforvaltningen for en eventuell nærmere avklaring.

- Tilgangen til Askeladden er begrenset, men plassering og status kan sjekkes i den åpne innsynsløsningen [Kulturminnesøk](#).
- Tiltaket innebærer skjøtsel i form av slått/manuell skjøtsel eller beiting. Skjøtselen skal ikke skade kulturminnet jf. kulturminneloven § 3. Dette innebærer at det ikke må brukes tung redskap, eller redskap som på annen måte vil kunne gjøre inngrep i markoverflaten.
- Det kan ikke søkes om dobbelt tilskudd hvis det ved kulturminne både beites og slås.

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan dette finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter.
- Den årlige vegetasjonsskjøtselen kan omfatte beiting, slått eller rydding av kratt og rotskudd, slik at kulturminnene er godt synlige.
- Noen trær kan stå, dette må vurderes individuelt. Gamle/syke trær fjernes hvis det er fare for at rotvelt kan skade kulturminnet.
- Der det er nødvendig for at kulturminnet skal bli synlig i jordbrukslandskapet, bør skjøtsel også skje utenfor sikringssonen.
- For øvrig viser vi til Riksantikvarens anbefalinger i veileder for skjøtsel av arkeologiske kulturminner: [Informasjonsark 7.3.5: Vegetasjon](#).

Eventuelle krav fra regionale kulturminnemyndigheter:

Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte kulturminner sette krav om egen skjøtselsplan, eller på annen måte sette vilkår til skjøtselen. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Satser	Avgrensning
Beiting av felt med automatisk fredete kulturminner	dekar	1 000	ingen
Slått av felt med automatisk fredete kulturminner	dekar	1 500	ingen

§ 19 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner

(nr. 3.8.103 i søknadsskjemaet)

Endringer i forhold til søknadsomgangen 2022 er markert med **rød skrift**.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner, for å ivareta dem og holde dem synlige i jordbrukets kulturlandskap.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravhauger og andre enkeltstående automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet **blir ivaretatt og** er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.
- Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

- Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.
- Skjøtselen skal omfatte både selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, skal sikringssonen utgjøre et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått.
- Tilskuddet utmåles per stykk.

Utdypende om tiltaket:

- Automatisk freda kulturminner omfatter alle faste kulturminner fra før 1537 (reformasjonen), og alle samiske kulturminner som er eldre enn 100 år.
- At kulturminnet «grenser til jordbruksarealer» innebærer at det ligger på eller i nær tilknytning til innmark (fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite). Kommunen kan derfor vurdere å gi tilskudd til beiting (ev. slått) av kulturminner i jordbrukets kulturlandskap som ikke ligger på innmark. Det kan for eksempel gis tilskudd til beiting/slått av en gravhaug, selv om denne ligger «et stykke» fra innmarka.
- I noen tilfeller kan et kulturminne ved en feil være registrert som «synlige over markoverflaten» i kulturminnebasen Askeladden, <https://www.riksantikvaren.no/Veiledning/Data-og-tjenester/Askeladden> selv om det ikke er det. I slike tilfeller gis det ikke miljøtilskudd til skjøtsel.
- Hvis et kulturminne står oppført med «uavklart» vernestatus i Askeladden kan en kontakte kulturminneforvaltningen for en eventuell nærmere avklaring.
- Tilgangen til Askeladden er begrenset, men plassering og status kan sjekkes i den åpne innsynsløsningen [Kulturminnesøk](#).
- Tiltaket innebærer skjøtsel i form av slått/manuell skjøtsel eller beiting. Skjøtselen skal ikke skade kulturminnet jf. kulturminneloven § 3. Dette innebærer at det ikke må brukes tung redskap, eller redskap som på annen måte vil kunne påvirke markoverflaten.
- Det kan ikke søkes om dobbelt tilskudd hvis det ved kulturminne både beites og slås.

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan dette finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter.
- Den årlige vegetasjonsskjøtselen kan omfatte beiting, slått eller rydding av kratt og rotskudd, slik at gravminnet framstår som godt synlig.
- Noen trær kan stå, dette må vurderes individuelt. Gamle/syke trær fjernes hvis det fare for at rotvelt kan skade kulturminnet.
- Der det er nødvendig for at kulturminnet skal bli synlig i jordbrukslandskapet, bør skjøtsel også skje utenfor sikringssonen.
- Vi viser også til Riksantikvarens anbefalinger i veileder for skjøtsel av arkeologiske kulturminner: [Informasjonsark 7.3.5: Vegetasjon](#).

Eventuelle krav fra regionale kulturminnemyndigheter:

Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte kulturminner sette krav om egen skjøtelsplan, eller på annen måte sette vilkår til skjøtselen. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Beiting av enkeltstående fredete kulturminner	per stykk	1 000	ingen
Slått av enkeltstående fredete kulturminner	per stykk	1 500	ingen

§ 20 Skjøtsel av steingjerder

(nr. 3.9.104 i søknadsskjemaet)

Endringer i forhold til søknadsomgangen 2022 er markert med **rød skrift**.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til skjøtsel av kulturminner, for at de skal ivaretas og være synlige i kulturlandskapet.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel **langs** steingjerder som grenser til jordbruksarealer.
- **Stein som har falt ned skal legges på plass, og vegetasjonen skal skjøttes.**
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tiltaksklasse: Steingjerder
- Tilskuddet utmåles per meter.

Utdypende om tiltaket:

- Steingjerdet skal være minimum 50 cm høgt, og i en slik tilstand at det framstår som et gjerde. Det skal være et oppmurt gjerde, ikke ei steinrøys.
- Gjerdet trenger ikke være intakt i hele den opprinnelige gjerdelinja, men den omsøkte delen må være hel.
- Med «skjøtsel av steingjerder» forstås både selve gjerdet og vegetasjonen inntil dette.
- I utgangspunktet skal steingjerdet skjøttes på begge sider. Hvis det utgjør grense mot en eiendom som eies av et annet foretak, skal det som et minimum skjøttes på den ene siden.
- Ved reparasjon av steingjerder må det ikke tas stein fra automatisk fredete kulturminner.
- Det skal ikke brukes kjemiske plantevernmidler for å fjerne vegetasjon.
- Vegetasjonen langs steingjerdet kan skjøttes ved rydding, slått, bruk av beitepusser eller ved beiting.
- Det gis kun ett tilskudd selv om gjerdet skjøttes på flere måter, f.eks. både beiting og slått.

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan slik rydding finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter. Over disse midlene kan det også søkes om tilskudd til istandsetting av steingjerder.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Skjøtsel av steingjerder	meter	25	ingen

§ 21 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

(nr. 3.9.109 i søknadsskjemaet)

Sammenlignet med søknadsomgangen 2022 er det ingen endringer i vilkårene for dette tiltaket.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til områdeskjøtsel i form av beiting, slått eller rydding av vegetasjon for å opprettholde viktige kulturhistoriske jordbruksområder.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting eller slått av jordbruksarealer innenfor utvalgte områder av kulturhistorisk verdi.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at områdets kulturhistoriske preg blir ivaretatt.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 2 til forskriften.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått/rydding.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Områdene som omfattes av denne ordningen er: ¹⁾

	Kulturhistorisk område	Kommune	Maksimalt antall dekar
1	Gaukværøy	Bø	15
2	Lysthushaugen på Dønnes gård	Dønna	7
3	Hestskaret i Nordvika	Dønna	15
4	Saulia på Røssvassholmen	Hattfjelldal	10
5	Holmen gård ved ærfuglværet på Holmholmen	Hemnes	15
6	Herøy bygdesamling på Herøy prestegård	Herøy	4
7	Vollmoen	Steigen	14
8	Jennestad handelssted	Sortland	13
9	Sjønstå gård	Fauske	15
10	Steinsjøen	Sømna	15

Utdypende om tiltaket:

Med viktige kulturhistoriske jordbruksområder menes kulturlandskap eller kulturmiljø med særskilt kulturhistoriske verdier.

Ved søknad oppgis antall dekar som er skjøttet den aktuelle søknadsomgangen. Oppgitt antall dekar i tabellen over er det maksimale arealet som det i hvert område kan søkes tilskudd til. Hvis det både er beitet og slått/ryddet, føres tiltaket opp i den tiltaksklassen hvor omfanget var størst.

Kulturhistoriske områder kan også skjøttes ved bruk av beitepusser, så langt kulturminnet ikke skades. Det kan ikke søkes om dobbelt tilskudd hvis det både beites og slås/pusses/ryddes.

Skjøtselsråd:

- Skjøtsel skjer ved beiting, slått eller rydding
- Ved beiting bør det etableres et beitetrykk som bidrar til å gi kulturlandskapet et synlig beitepreg.

Eventuelle krav fra regional kulturminneforvaltning:

Regionale kulturminnemyndigheter kan for nærmere spesifiserte områder sette krav om utforming og godkjenning av egen skjøtselsplan. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Beiting av kulturhistoriske områder	dekar	1 500	For hvert område er det satt et maksimalt antall dekar, se over.
Slått/rydding av kulturhistoriske områder	dekar	1 500	For hvert område er det satt et maksimalt antall dekar, se over.

Merknader:

- 1) Dette tiltaket er avgrenset til kun å omfatte områder som er valgt ut av Statsforvalteren etter forslag fra kommunene og i samråd med regional kulturminneforvaltning (Nordland fylkeskommune og Sameetinget).

26

Forskriftens kapittel 5: Avrenning til vann

Formålet med tilskuddene under kapitlet avrenning til vann er å redusere avrenning av næringsstoffer og partikler til vassdrag og kyst. Tiltakene er viktig for å bidra til at målene etter vannforskriften nås.

§ 22 (Ugjødsla) kantsone i eng

(nr. 5.21.123 i søknadsskjemaet)

Endringer i forhold til søknadsomgangen 2022 er markert med **rød skrift**.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til at arealer der det dyrkes flerårige urte-/grasvekster til fôr og som grenser mot vassdrag, ikke blir gjødslet eller sprøytet, slik at forurensning til vann blir redusert.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for kantsone i eng langs kanten mot vassdrag som ikke er gjødslet eller sprøytet i søknadsåret.
- Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum **fire** meter, målt fra vassdragets normalvannstand, der minst **to** meter ligger på fulldyrka eller overflatedyrka areal.
- Avstand mellom vassdrag og gjødsselfri kantsone kan ikke være mer enn **åtte** meter.
- Kantsonen skal høstes ved slått eller beiting i søknadsåret. Jordarbeiding og såing skal ved behov skje mellom 1. mars og 1. juli.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 3 til denne forskriften.
- Det gis ikke tilskudd for kantsoner som grenser mot kanaler, grøfter o.l. som normalt ikke har vannføring i vekstsesongen, eller som ikke påvirkes av vår- eller høstflom.
- Tilskuddet utmåles per meter.

Områdene som omfattes av denne ordningen er:

Vannforekomst (jfr. https://vann-nett.no/portal/ eller https://vann-nett.no/saks-behandler/index.html)	Vassdrag	Kommune	Tilhørende brakkvannspoller som også omfattes

Alle vannforekomstene innenfor vassdraget	Farstadvassdraget	Vestvågøy	0363041101-C (Offersøypollen)
Alle vannforekomstene innenfor vassdraget	Lilandvassdraget (Borgevassdraget)	Vestvågøy	0363042601-C (Innerpollen) 0363042602-C (Ytterpollen) 0363042603-1-C (Lauvåspollen)
146-28-R (Røyrmарkelva) 146-20-R (Dalelva)	Røyrmарkvassdraget med Dalelva	Sømna	0360020200-C (Nordbotnet)
146-49-R (Grøttemselva) 146-48-R (Elv fra Holandsvatnet) 146-42911-L (Holandsvatnet)	Grøttemsvassdraget	Sømna	0360020100-3-C (Sørbotnet)
146-55-R (Sørbotnet og Sømnesvika bekkefelt) 146-54-R (Bekker til Kvervet – Lis-Ireinfjorden) 146-52-R (Kvervelva – Auneelva)	Bekkefelt mot Nordbotnet, Sørbotnet og Sømnesvika	Sømna	0360020100-3-C (Sørbotnet) 0360020100-1-C (Sømnesvika) 0360020200-C (Nordbotnet)
185-195-R (Halselva) 185-130-R (Bekk fra Veggjørna) 185-47314-L (Langmovatnet/ Langvatnet) 185-283-R (Elv fra Langvatnet) 185-87-R (Utløpselv Veavatn) 185-47341-L (Børgevatnet) 185-282-R (Veaelva) 185-47348-L (Fagerhaugvatnet) 185-280-R (Fagerhaugelva) 185-47342-L (Haversvatnet) 185-277-R (Elv Øyord mot Haversvatnet) 185-47337-L (Saltvatnet)	Straumevassdraget (østre del)	Bø	0365000030-1-C (Skjørisen) 0365000030-2-C (Førepollen)
157-169-R (Daloselva sjøørretførende del)	Daloselva	Rana	Ingen brakkvannspoller
151-291-R (Dølo) 151-298-R (Dølo bekkefelt) 151-288-R (Resdalselva kanalisert) 151-290-R (Bekk fra Lilleåsen)	Dølo med bekkefelt	Vefsn	Ingen brakkvannspoller
165-11-R (Fjærelva) 165-836-L (Fjærvatnet)	Fjærevassdraget	Bodø	Ingen brakkvannspoller
172-5-R (Børselva) 172-1018-L (Grunnvatnet)	Børselvassdraget	Narvik	Ingen brakkvannspoller
173-34-R (Nøkkelelva - Djupåga) 173-32-R (Storelva - Åa - Langblåelva) Saltvatnet (ikke def. som egen vannforekomst)	Balsnesvassdraget	Narvik	Ingen brakkvannspoller

Alfanvatnet (ikke def. som egen vannforekomst)			
--	--	--	--

Utdypende om tiltaket:

Tiltaket omfatter kantsoner på fulldyrka eller overflatedyrka areal. Dette betyr at innmarksbeite ikke omfattes av ordningen.

Definisjonen av vassdrag framkommer av [vannressurslovens](#) §§ 2 og 3. Engareal i de prioriterte områdene som grenser opp mot brakkvannspoller omfattes også av ordningen.

28

Tilskuddet utmåles etter antall meter ugjødsle randsone langs vassdraget.

Hvis kantsonen slås skal dette gjøres med skjærende redskap, og graset skal samles opp. Det skal ikke brukes beitepusser.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Kantsone i eng	meter	15	ingen

§ 23 Fangdam

(nr. 5.21.124 i søknadsskjemaet)

Endringer i forhold til søknadsomgangen 2022 er markert med **rød skrift**.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til at fangdammer utgjør et effektivt rensetiltak og at vegetasjon i tilknytning til fangdammene blir skjøttet.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal.
- Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseseffekt **slik at den fanger opp avrenning av jordpartikler og næringsstoffer og reduserer tilførselen av disse til vann og vassdrag.**
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Utforming

Fangdammen skal være utformet slik at den fungerer etter hensikten. Hvis det av Vann-nett framgår at det er problemer med avrenning av løst fosfor, organiske stoffer og nitrogen til vassdrag, må fangdammen ha både vegetasjonsfilter og sedimentasjonskammer. Hvis hovedproblemet er partikkelavrenning, kan fangdammen kun bestå av et tilstrekkelig stort sedimentasjonskammer.

Mer om krav til av fangdammer framkommer av NIBIO sitt [faktaark om fangdammer](#).

Eablering

Bygging av fangdammer kan komme i berøring med en rekke lovverk: Lakse- og innlandsfiskekloven forureningsloven, jordloven, skogbruksloven, friluftsløven og kulturminneloven. De viktigste lovene ved inngrep i vassdrag er imidlertid plan- og bygningsloven og vannressursloven. Søknad om å anlegge fangdammer sendes til kommunen og til Statsforvalterens klima- og miljøavdeling, som vil vurdere hvilke lover tiltaket skal reguleres etter. Det kan ikke gis miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer som er etablert i strid med regelverket.

Beregning av størrelse

Ved søknad skal fangdammens areal i utgangspunktet beregnes ut fra størrelsen på sedimentasjons-kammeret, vegetasjonsfilteret og sidekantene. Hvis fangdammen har et areal som er mindre enn ett dekar, skal arealet ved søknad og settes til ett dekar. Hvis det i samme vannvei er flere fangdammer, og disse til sammen er mindre enn ett dekar, skal de ved søknad regnes som en fangdam.

Tilskuddet

Tilskudd gis for gjennomføring av årlig tilsyn og nødvendige tiltak, og skal kompensere for bortfall av produksjonsareal. Tilskuddet kan derfor bevilges årlig forutsatt at fangdammen har tilfredstillende renseeffekt. Fangdammer som drenerer mot brakkvannspoller omfattes også av denne tilskuddsordningen.

Skjøtselsråd:

- For å unngå utrasing og fallulykker for barn bør sidekantene ikke være brattere enn 1:2.
- Sikring med gjerde rundt sedimentasjonskammeret bør vurderes i hvert enkelt tilfelle.
- Sedimentasjonskammeret tømmes ved behov.
- For å sikre sollys til nitrogenopptak bør sidekantene holdes fri for trær som skygger.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Fangdam	dekar	7 000	ingen

Forskriftens kapittel 6: *Utslipp til luft*

Formålet med tilskuddene under utslipp til luft er å stimulere til gjødslingsmetoder som gir redusert utslipp av ammoniakk og lystgass og redusert avrenning av næringsstoffer til vann.

Endringer fra søknadsomgangen 2023

Landbruksdirektoratet har i *Instruks for regionale miljøtilskudd 2023-2026* gjort vesentlige endringer for tiltakene for spredning av husdyrgjødsel. Disse får virkning fra søknadsomgangen 2023, og foretakene bes derfor om å sette seg inn i vilkårene for disse tiltakene på nytt.

Tilskudd til *Nedlegging av husdyrgjødsel* og *Nedfelling av husdyrgjødsel* er nå etablert som to separate tiltak. *Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmolding* utgår som eget tiltak, og tilskuddet er i stedet tatt inn som tiltaksklasser under *Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen* og *Nedlegging av husdyrgjødsel*.

Dermed er disse tre tilskuddene tilgjengelige fra søknadsomgangen 2023:

- § 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen
- § 25 Nedlegging av husdyrgjødsel
- § 26 Nedfelling av husdyrgjødsel

I tillegg kan dette tilskuddet gis i kombinasjon med tilskuddene under §§ 24, 25 og 26: § 27 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange.

Samtidig vil vi presisere at det på samme areal kan det ikke gis tilskudd etter både § 24, § 25 og § 26.

Hvis all husdyrgjødsel spres seinest 15.8 kan foretaket motta ett av disse tilskuddene per skifte:

- Tilskudd til spredning i vår og vekstsesong (§ 24) – uansett type spredningsutstyr
- Tilskudd til nedlegging (§ 25)
- Tilskudd til nedfelling (§ 26)

For hvert skifte kan foretaket bare motta ett av de tre tilskuddene over, og det gis ikke mere tilskudd hvis det gjødsles flere ganger på samme skifte.

Foretaket kan i tillegg motta tilskudd til bruk av tilførselsslange (§ 27) for skifter der dette er brukt.

Alle tilskuddene utmåles per dekar.

Hvis noe husdyrgjødsel spres etter 15. august kan foretaket ikke motta:

- Tilskudd til spredning i vår og vekstsesong (§ 24) – uansett type spredningsutstyr
- Tilskudd til nedfelling (§ 25) på skifter der gjødsel er spredd etter 15. august
- Tilskudd til nedlegging (§ 26) på skifter der gjødsel er spredd etter 15. august

Hvis noe husdyrgjødsel spres etter 15.8. kan foretaket likevel motta:

- Tilskudd til nedlegging (§ 25) på skifter der gjødsel er spredd seinest 15. august
- Tilskudd til nedfelling (§ 26) på skifter der gjødsel er spredd seinest 15. august

Det gis ikke tilskudd for arealer der det er spredd husdyrgjødsel etter 15. august.

For hvert skifte kan foretaket bare motta ett av de to tilskuddene over, og det gis ikke mere tilskudd hvis det gjødsles flere ganger på samme skifte.

Foretaket kan i tillegg motta tilskudd til bruk av tilførselsslange (§ 27) for skifter der gjødsel er spredd ved nedlegging eller nedfelling seinest 15. august.

Alle tilskuddene utmåles per dekar.

§ 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen

(nr. 6.13.144 i søknadsskjemaet)

Vilkårene for dette tiltaket er endret i forhold til søknadsomgangen 2022. Fra søknadsomgangen 2023 kan tiltaket kombineres med både nedlegging (§ 25) og nedfelling (§ 26), på forskjellige arealer/skifter.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til at husdyrgjødsel og biorest blir spredd på mest mulig gunstig tidspunkt. Dette er viktig for å få best mulig opptak av næringsstoffene i avlingene, og redusere forurensning av vann og utslipp til luft.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest¹⁾ om våren eller i vekstsesongen.
- Siste frist for spredning er 15.august.
- Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.
- Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Tilskudd kan bare gis dersom all husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres om våren eller i vekstsesongen.

- Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, tidspunkt for eventuell nedmolding og gjødselmengde spredd per dekar.
- Tiltaksklasser: Spredning i voksende kultur²⁾, nedmolding³⁾ innen 2 timer i åpen åker, nedmolding innen 18 timer i åpen åker.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

- *Aktuelle spredeareal:* Tilskuddet gjelder spredning av husdyrgjødsel på alle typer godkjent spredeareal etter Forskrift om gjødselvarer m.v. av organisk opphav.
- «All husdyrgjødsel som foretaket disponerer» er den gjødsel som foretaket bruker på det jordbruksarealet foretaket disponerer, og denne skal spres om våren eller i vekstsesongen. Dette inkluderer biorest og evt. gjødsel som mottas fra andre foretak. Husdyrgjødsel som avhendes ved levering til biogassanlegg eller til annet foretak regnes ikke som disponert av foretaket.
- Tiltaket kan kombineres med § 25 Nedlegging av husdyrgjødsel og § 26 Nedfelling av husdyrgjødsel, men bare en tilskuddsordning per skifte.
- Det kan ikke føres opp dobbelt spredeareal hvis det spres husdyrgjødsel flere ganger på samme areal.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Spredning i voksende kultur (f.eks. eng)	dekar	34	ingen
Spredning i åpen åker med nedmolding innen 2 timer	dekar	60	ingen
Spredning i åpen åker med nedmolding innen 18 timer	dekar	40	ingen

Definisjoner:

- 1) *Biorest:* Restproduktet etter biogassproduksjon der mikroorganismer produserer metan ved anaerob nedbryting av organisk materiale.
- 2) *Voksende kultur:* Planter som allerede er etablert om våren ved vekstsesongens begynnelse slik som etablert eng.
- 3) *Nedmolding:* Gjødsel blandes inn i jorda ved harving eller pløying.

§ 25 Nedlegging av husdyrgjødsel

(nr. 6.13.145 i søknadsskjemaet)

Formålet med tilskuddet er å stimulere til at husdyrgjødsel og biorest blir lagt rett ned på jorda i stedet for tradisjonell breispredning med gjødselkanon eller lignende. Nedlegging motvirker tap av ammoniakk til lufta og er også gunstig med hensyn til vannmiljø. Tiltaket innebærer at storparten av gjødsel spres vår/vekstsesong.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest¹⁾ ved nedlegging.²⁾
- Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Siste frist for spredning er 15. august.
- Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.
- Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, tidspunkt for eventuell nedmolding og gjødselmengde spredd per dekar.
- Tiltaksklasser: nedlegging i voksende kultur, nedlegging og nedmolding innen 2 timer i åpen åker.

- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

- *Kombinere med andre spredetiltak:* Tiltaket kan kombineres med § 24 Spredning om våren eller i vekstsesongen og § 26 Nedfelling av husdyrgjødsel, men bare en tilskuddsordning per skifte.
- *Siste frist for spredning 15. august* skal forstås som siste frist for spredning på det omsøkte arealet.
- *Spredning på andre areal etter 15. august:* Tilskudd til nedlegging før 15. august er ikke til hinder for at annen husdyrgjødsel kan spres på andre areal etter 15. august uten tilskudd. Men husdyrgjødsel kan ikke spres på andre areal etter 15. august hvis tilskudd til nedlegging kombineres med tilskudd etter § 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen.
- *Det kan ikke føres opp dobbelt spredeareal* hvis det spres husdyrgjødsel flere ganger på samme areal.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Spredning i voksende kultur (f.eks. eng)	dekar	80	ingen
Nedlegging og nedmolding innen 2 timer i åpen åker.	dekar	60	ingen

Definisjoner:

- 1) *Biorest:* Restproduktet etter biogassproduksjon der mikroorganismer produserer metan ved anaerob nedbryting av organisk materiale.
- 2) *Nedlegging:* Gjødsel blir lagt i striper oppå jorda med stripespreder/ «blekksprut».
- 3) *Nedmolding:* Gjødsel blandes inn i jorda ved harving eller pløying.
- 4) *Voksende kultur:* Planter som allerede er etablert om våren ved vekstsesongens begynnelse slik som etablert eng.

§ 26 Nedfelling av husdyrgjødsel

(nr. 6.13.146 i søknadsskjemaet)

Formålet med tilskuddet er å stimulere til at husdyrgjødsel og biorest blir lagt rett ned på jorda i stedet for tradisjonell breispredning med gjødselkanon eller lignende. Nedlegging motvirker tap av ammoniakk til lufta og er også gunstig med hensyn til vannmiljø. Tiltaket innebærer at storparten av gjødsel spres vår/vekstsesong.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- *Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest¹⁾ ved nedfelling²⁾.*
- *Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.*
- *Siste frist for spredning er 15. august.*
- *Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.*
- *Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, og gjødselmengde spredd per dekar.*
- *Tiltaksklasser: nedfelling i voksende kultur³⁾, nedfelling i åpen åker*
- *Tilskuddet utmåles per dekar.*

Utdypende om tiltaket:

- *Kombinere med andre spredetiltak:* Tiltaket kan kombineres med § 24 Spredning om våren eller i vekstsesongen og § 25 Nedlegging av husdyrgjødsel, men bare en tilskuddsordning per skifte.
- *Siste frist for spredning 15. august* skal forstås som siste frist for spredning på det omsøkte arealet.

- *Spredning på andre areal etter 15. august:* Tilskudd til nedfelling før 15. august er ikke til hinder for at annen husdyrgjødsel kan spres på andre areal etter 15. august uten tilskudd. Men husdyrgjødsel kan ikke spres på andre areal etter 15. august hvis tilskudd til nedfelling kombineres med tilskudd etter § 24 *Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen.*
- *Det kan ikke føres opp dobbelt spredeareal hvis det spres husdyrgjødsel flere ganger på samme areal.*

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Nedfelling i voksende kultur (f.eks. eng)	dekar	80	Ingen
Nedfelling i åpen åker	dekar	60	Ingen

Definisjoner:

- 1) *Biorest:* Restproduktet etter biogassproduksjon der mikroorganismer produserer metan ved anaerob nedbryting av organisk materiale.
- 2) *Nedfelling:* Gjødsel blir med ulike metoder plassert ned i jorda. Det kan f.eks. skje ved hjelp av høyt trykk, eller ved at utstyret lager furer i jorda som gjødsel blir plassert i.
- 3) *Voksende kultur:* Planter som allerede er etablert om våren ved vekstsesongens begynnelse slik som etablert eng.

§ 27 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

(nr. 6.13.147 i søknadsskjemaet)

Ingen endringer i forhold til søknadsomgangen 2022.

Formålet med tilskuddet er å stimulere til bruk av tilførselsslager for spredning av husdyrgjødsel og biorest for å redusere jordpakking.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- *Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter § 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen, § 25 Nedlegging av husdyrgjødsel og § 26 Nedfelling av husdyrgjødsel.*
- *Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.*
- *Tiltaksklasser: bruk av tilførselsslange*
- *Tilskuddet utmåles per dekar.*

Utdypende om tiltaket:

Dette tilskuddet gis **kun som et tillegg** til de øvrige gjødselstiltakene under §§ 24, 25 og 26. Hensikten er å redusere faren for jordpakking. Ved tilskudd til bruk av tilførselsslange vil fristen 15. august dermed også gjelde. Hvis tilførselsslangen koples til ei tankvogn, skal denne ikke trekkes eller plasseres ute på jordet.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	dekar	95	ingen

Forskriftens kapittel 7: Klimarådgiving

Formålet med tiltakene miljøavtale og klimarådgiving er å redusere jordbruksproduksjonens klima- og miljøavtrykk.

§ 28 Klimarådgiving

(nr. 22.23.139 i søknadsskjemaet)

34

Vilkår, utdypinger og satser er fastsatt nasjonalt, og det er ingen endringer i forhold til søknadsomgangen 2022.

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for at bonden får rådgiving om gårdens klimaavtrykk og behovet for klimatilpasning. Tilskuddet skal bidra til økt kunnskap om klimagassutslipp, karbonbinding og klimatilpasning, med sikte på gjennomføring av klimatiltak i jordbruksproduksjonen på foretaket.

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for klimarådgiving som er gjennomført i en søknadsperiode, fra 15. oktober forrige år til 15. oktober i søknadsåret.
- Tiltaksplan for utført rådgiving må vedlegges søknaden. Tiltaksplanen skal være underskrevet av rådgiver.
- Med klimarådgiving menes rådgiving som i størst mulig grad tar for seg en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser fra alle gårdens produksjoner, med sikte på å gjennomføre klimatiltak. Behov for klimatilpasning skal også inngå i rådgivningen.
- Tilbydere av klimarådgiving skal være godkjent av Landbruksdirektoratet.
- Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgiving i flere søknadsperioder, skal det utarbeides ny tiltaksplan som redegjør for gjennomførte tiltak fra forrige tiltaksplan.
- Tiltaksklasser: to-til-en rådgiving, en-til-en rådgiving, grupperådgiving.
- Tilskuddet kan kun utmåles for én gjennomført rådgiving per søknadsomgang.
- Tilskuddet utmåles per stykk.

Utdypende om tiltaket:

- Klimatiltakene omfatter ikke bare tilskuddsberettigede tiltak, men også generell optimering av drifta som for eksempel redusert dieselforbruk eller redusert kalvedødelighet.
- I tillegg til helhetlig gjennomgang av opptak og utslipp av klimagasser, skal klimarådgivningen vurdere behov for tiltak som gjelder klimatilpasning. Med utgangspunkt i forutsetningene på foretakene, vil tiltak som gjelder håndtering av overflatevann, fordrøyingsdammer, naturbaserte renseløsninger, drenering, praksis som gjelder jordarbeiding og andre dyrkingsmessige forhold, være aktuelle.
- Innholdet i klimarådgivningen og tilbydere skal være godkjent av Landbruksdirektoratet.
- Et vilkår for tilskudd er at det utarbeides en tiltaksplan som legges ved søknaden. Det stilles ikke som vilkår for tilskuddet at foretaket gjennomfører tiltak, men rådgiving og utarbeiding av tiltaksplan skal gi bonden kunnskapsgrunnlag og motivasjon for å gjennomføre tiltak og driftsforbedringer for å redusere utslipp og tilpasninger til et endret klima.
- Det er totalt tre tiltaksklasser som skal avspeile kostnadene ved rådgivningen. Tiltaksklassen to-til-en rådgiving benyttes der hvor gårdsdriften består av flere typer produksjoner, eksempelvis grovfôrproduksjon og melkeproduksjon og flere rådgivere må delta i klimarådgivningen. En-til-en rådgiving benyttes når gårdsdriften består av en enkelt produksjon, eksempelvis korn eller grønnsaker. Denne tiltaksklassen benyttes også i de tilfeller hvor produksjonen består av forskjellige produksjoner, men hvor det i inneværende søknadsomgang ikke kan lages en tiltaksplan som omfatter alle produksjoner på gården, fordi det ikke eksisterer et helhetlig rådgivingstilbud. Et eksempel på dette er (pr. 2022)

at det ikke tilbys klimarådgivning for produksjon av svin, fjørfe m.fl. i kombinasjon med planteproduksjon.

- Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgivning i flere søknadsperioder, er det et vilkår for å få tilskudd at det utarbeides ny tiltaksplan med beskrivelse av hvilke tiltak som er gjennomført eller igangsatt siden forrige klimarådgivning. At det er gjennomført tiltak sannsynliggjør behovet for ny klimarådgivning. Unntak fra dette gjelder der det er gjennomført delvis rådgivning.

Endelige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing
To-til-en rådgiving (bistand fra to rådgivere)	stykk	8 000	ingen
En-til-en rådgiving (bistand fra én rådgiver)	stykk	6 000	ingen
Grupperådgiving	stykk	2 000	ingen

3. Vedlegg til veiledningsheftet

Vedlegg 1:

Oversikt over tiltak og foreløpige tilskuddssatser

Vedlegg 2:

Oversikt over tiltak som kan kombineres på samme areal

Vedlegg 3:

Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

Vedlegg til forskriften:

1. Oversikt over lokalt verdifulle jordbrukslandskap (§§ 6, 7 og 8)
2. Oversikt over areal som omfattes av tiltaket *Skjøtsel av kulturhistoriske områder* (§ 21)
3. Vannforekomster som omfattes av tiltaket *(Ugjødsla) kantsone i eng* (§ 22)

Vedlegg 1: Oversikt over tiltak og foreløpige tilskuddssatser

Miljøtema	§	Nr. i søknadsskjema	Tiltak	Enhet	Foreløpige satser 2023	Agrensing per søker
Kulturlandskap	4	1.1.82	Drift av bratt areal – <i>overflatedyrka og fulldyrka 1:5</i>	daa	300	ingen
			Drift av bratt areal – <i>innmarksbeite 1:5</i>	daa	300	ingen
	5	1.2.5	Drift av beitelag, <i>småfe</i>	dyr	15	ingen
			Drift av beitelag, <i>storfe</i>	dyr	25	ingen
	6	1.1.134	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark	dyr	400	25 000
	7	1.1.85	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark, <i>storfe</i>	dyr	1000	35 000 per foretak
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark, <i>småfe</i>			dyr	300		
8	1.1.86	Slått av verdifulle jordbrukslandskap	daa	350	25 000	
Biologisk mangfold	9	2.3.90	Slått av (gammel artsrik) slåttelem	daa	800	ingen
	10	2.3.136	Beiting av kystlynghei	dyr	400	75 000
	11	2.3.93	Brenning av kystlynghei	dekar	1 000	20 000
	12	2.4.94	Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer	daa	400	15 000
	13	2.4.95	Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper	daa	400	15 000
	14	2.4.143	Soner for pollinerende insekter	meter	50	20 000
			Friareal for gås, <i>høyt beitetrykk</i>	daa	680	ingen
			Friareal for gås, <i>moderat beitetrykk</i>	daa	400	ingen
15	2.4.98	Friareal for gås, <i>lavt beitetrykk</i>	daa	230	ingen	
		Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl	daa	2 000	ingen	
Kulturmiljøer og kulturminner	17	3.6.100	Drift av seter – egen foredling – <i>produksjonstid 4-6 uker</i>	seter	50 000	Tilskuddet fordeles på antall foretak med dyr på setra
			Drift av seter – egen foredling – <i>produksjonstid 6 uker el. mer</i>	seter	70 000	
			Drift av seter – levering til meieri – <i>produksjonstid 4-6 uker</i>	seter	50 000	
			Drift av seter – levering til meieri – <i>produksjonstid mer enn 6 uker</i>	seter	70 000	
	18	3.8.102	Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner, <i>beiting</i>	daa	1 000	ingen
			Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner, <i>slått</i>	daa	1 500	ingen
	19	3.8.103	Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner, <i>beiting</i>	stk	1 000	ingen
			Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner, <i>slått</i>	stk	1 500	ingen
20	3.9.104	Skjøtsel av steingjerder	meter	25	ingen	
21	3.9.109	Skjøtsel av kulturhistoriske områder – <i>beiting</i>	daa	1 500	Maksimum daa per område	
		Skjøtsel av kulturhistoriske områder – <i>slått/rydding</i>	daa	1 500		
Vann	22	5.21.123	(Ugjødsla) Kantsone i eng	meter	15	ingen
	23	5.12.124	Fangdam	daa	7 000	ingen
Utslipp til luft	24	6.13.144	Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen – <i>spredning i voksende kultur</i>	daa	34	ingen
			Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen – <i>nedmolding innen 2 timer i åpen åker</i>	daa	60	ingen
			Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen – <i>nedmolding innen 18 timer i åpen åker</i>	daa	40	ingen
	25	6.13.145	Nedlegging av husdyrgjødsel – <i>i voksende kultur</i>	daa	80	ingen
			Nedlegging av husdyrgjødsel – <i>nedmolding innen 2 timer i åpen åker</i>	daa	60	ingen
	26	6.13.146	Nedfelling av husdyrgjødsel – <i>i voksende kultur (f.eks. eng)</i>	daa	80	ingen
Nedfelling av husdyrgjødsel – <i>i åpen åker</i>			daa	60	ingen	
27	6.13.147	Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	daa	95	ingen	
Miljøavtale	28	22.23.139	Klimarådgiving, <i>to-til-en rådgiving (bistand fra to rådgivere)</i>	stykk	8 000	
			Klimarådgiving, <i>en-til-en, lav sats (bistand fra n rådgiver)</i>	stykk	6 000	
			Klimarådgiving, <i>grupperådgiving</i>	stykk	2 000	

Vedlegg 2: Oversikt over tiltak som kan kombineres på samme areal (skifte)

		Denne tabellen er kun veiledende. Ved kombinasjon av flere tiltak på samme areal er det viktig å lese vilkårene for alle de aktuelle tiltakene nøye. «Ok» viser arealtilskudd som i utgangspunktet kan kombineres. Ved kombinasjon av flere tilskudd for samme areal forutsettes det at kravene for hver ordning tilfredssettes. (?) i ruta betyr at tiltakene kan kombineres hvis dette ikke er til skade for kulturminner eller kulturhistoriske verdier.																								
		§ 4	§ 5	§ 6	§ 7	§ 8	§ 9	§ 10	§ 11	§ 12	§ 13	§ 14	§ 15	§ 16	§ 17	§ 18	§ 19	§ 20	§ 21	§ 22	§ 23	§ 24	§ 25	§ 26	§ 27	§ 28
	Drift av bratt areal																									
	Drift av beitelag																									
	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark		ok																							
	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark					ok																				
	Slått av verdifulle jordbrukslandskap																									
	Slått av (gammel artsrik) slåttemark																									
	Beiting av kystlynghei																									
	Brenning av kystlynghei								ok																	
	Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer		ok																							
	Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper																									
	Soner for pollinerende insekter																									
	Friareal for gås																									
	Tilrettelegging av hekke og beiteområder for fugl																									
	Drift av seter (ikke et arealtilskudd)																									
	Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner																									
	Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner																									
	Skjøtsel av steingjerder																									
	Skjøtsel av kulturhistoriske områder																									
	(Ugjødsla) kantsone i eng																									
	Fangdam																									
	Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen																									
	Nedlegging av husdyrgjødsel																									
	Nedfelling av husdyrgjødsel																									
	Spredning av husdyrgjødsel ned tilførselsslange																									
	Klimarådgiving (ikke et arealtilskudd)																									
	§ 4 Drift av bratt areal			ok		ok	ok			ok	ok	ok	ok						ok				ok	ok	ok	ok
	§ 5 Drift av beitelag																									
	§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark	ok										ok								ok			ok	ok	ok	ok
	§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark																									
	§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap	ok										ok														
	§ 9 Slått av (gammel artsrik) slåttemark	ok										ok														
	§ 10 Beiting av kystlynghei									ok																
	§ 11 Brenning av kystlynghei								ok																	
	§ 12 Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer	ok										ok														
	§ 13 Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper	ok										ok														
	§ 14 Soner for pollinerende insekter	ok																								
	§ 15 Friareal for gås	ok		ok		ok	ok								ok	ok				ok	ok		ok	ok	ok	ok
	§ 16 Tilrettelegging av hekke og beiteområdet for fugl	ok													ok	ok				ok			ok	ok	ok	ok
	§ 17 Drift av seter																									
	§ 18 Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner											ok	ok										?	?	?	?
	§ 19 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner											ok	ok										?	?	?	?
	§ 20 Skjøtsel av steingjerder																									
	§ 21 Skjøtsel av kulturhistoriske områder											ok	ok										?	?	?	?
	§ 22 (Ugjødsla) Kantsone i eng					ok		ok					ok													
	§ 23 Fangdam																									
	§ 24 Spredning av all husdyrgjødsel om vår og eller i vekstsesongen	ok		ok		ok						ok	ok									?	?			ok
	§ 25 Nedlegging av husdyrgjødsel	ok		ok		ok						ok	ok									?	?			ok
	§ 26 Nedfelling av husdyrgjødsel	ok		ok		ok						ok	ok									?	?			ok
	§ 27 Spredning av husdyrgjødsel ned tilførselsslange	ok		ok		ok						ok	ok									?	?			ok
	§ 28 Klimarådgiving																									

Vedlegg 3: Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

Hjemmel: [LOV-1995-05-12-23-§3](#), [LOV-1995-05-12-23-§18](#), [FOR-2018-11-23-1751](#) delegering av myndighet til Statsforvalteren etter jordloven § 18 gitt av Landbruks- og matdepartementet.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med tilskudd etter forskriften er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, jord og jordhelse, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt å redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder i Nordland fylke.

§ 3 Grunnvilkår

Tilskudd etter denne forskriften kan gis til

- foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret eller gjennomført klimarådgiving siden forrige søknadsfrist. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- beitelag for drift etter § 5 Drift av beitelag. Med beitelag menes i denne forskriften sammenslutninger som er registret som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Kapittel 2. Kulturlandskap

§ 4 Drift av bratt areal

Det kan gis tilskudd for drift av jordbruksareal med hellingsgrad på 1:5 eller brattere for å ivareta kulturlandskapet.

Tiltaksklasser: Overflatedyrka og fulldyrka 1:5, innmarksbeite 1:5

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 5 Drift av beitelag

Det kan gis tilskudd for drift av beitelag som oppfyller vilkårene i § 3 b.

Beitelaget må ha minst 2 aktive medlemmer, det vil si medlemmer med egne besetninger som deltar i beitelagsaktivitetene.

Laget må organisere effektivt og forsvarlig tilsyn og sanking av dyr i beiteområdet.

Dyra skal være minst 8 uker på utmarksbeite.

Foreløpig årsrapport for søknadsåret skal legges ved søknaden. Denne skal inneholde informasjon om gjennomført tilsyn og sanking, og eventuelle andre aktiviteter og utfordringer i beiteområdet.

Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe.

Tilskuddet utmåles per dyr sluppet på utmarksbeite.

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tiltaket omfatter innmarksareal i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), i Vegaøyen verdensarvområde, samt lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.

Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen, som omfattes av dette tiltaket.

Beitingen skal gjennomføres med det antall dyr som er nødvendig for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap.

Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret.

Tilskuddet utmåles per dyr. Med dyr menes her: 1 sau/geit (lam/kje telles ikke) = 1 dyr, 1 ku/okse = 5 dyr, hest/ungdyr av storfe = 3 dyr. Ved registrering i søknadsskjema må søker selv foreta nødvendig omregning.

§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark.

Med unntak for tilskudd til drift av beitelag (§ 4), kan denne tilskuddsordningen for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting etter denne forskriften.

Tiltaket omfatter utmarksareal i Utvalgte kulturlandskap (UKL) Blomsøy-Hestøy og Skålvær, UKL Røst, Vegaøyen verdensarvområde, samt lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.

Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen som omfattes av dette tiltaket.

Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret, og det skal være minimum 10 dekar utmarksareal per dyr.

Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe.

Tilskuddet utmåles per dyr.

§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap

Det kan gis tilskudd for slått av fulldyrka eller overflatedyrka areal for å opprettholde verdifulle jordbrukslandskap.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tilskuddet kan gis i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), Vegaøyen verdensarv-område, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.

Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen som omfattes av dette tiltaket.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 3. Biologisk mangfold

40

§ 9 Slått av (gammel artsrik) slåttemark

Det kan gis tilskudd for slått av gammel artsrik slåttemark som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler. Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase.

Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 10 Beiting av kystlynghei

Det kan gis tilskudd for beiting av kystlynghei som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Kystlyngheia skal være registrert i miljødatabasen Naturbase eller kartlagt og registrert av Statsforvalteren.

Innenfor beiteområdet må minst 50 % av det totale arealet være dekket av kystlynghei, og det må være minimum 10 dekar kystlynghei per sau.

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.

Beitesesongen i kystlyngheia skal vare mer enn 6 måneder i søknadsåret.

Beitedyrene skal per 31. juli i søknadsåret være minst ett år eller eldre.

Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig, lokalt viktig.

Tilskuddet utmåles per dyr.

§ 11 Brenning av kystlynghei

Det kan gis tilskudd for brenning av kystlynghei som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret. Tilskuddet kan bare gis som et tillegg til tilskudd etter § 10 Beiting av kystlynghei.

For å oppnå en mosaikk av kystlynghei med ulik alder skal bare deler av kystlyngheia brennes hvert år.

Tiltaket kan gjennomføres når det er frost eller høy vannmetning i jorda, slik at frøbanken i jorda ikke skades. Brenning må ikke skje når hekkende fugl i området kan bli forstyrret.

Beiting etter brenning skal bidra til *at trær og andre uønskede planter ikke etablerer seg i sviflaten. Beitetrykket må likevel ikke være så stort at det går ut over de unge røsslyngskuddene.*

Der det er utarbeidet en skjøtselsplan for kystlyngheia skal denne følges.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 12 Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer

Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tilskuddsordningen omfatter naturtypene artsrike veikanter, hagemark, beiteskog, åpen kalkmark og edellauvskog.

Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.

Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.

Tiltaksklasse: Beiting.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 13 Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper

Det kan gis tilskudd for beite av trua naturtyper i jordbrukslandskapet som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet i naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tilskuddsordningen omfatter naturtypene strandeng, naturbeitemark og sanddyne-mark/sanddyner.

Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.

Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra. Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.

Tiltaksklasse: Beiting.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 14 Soner for pollinerende insekter

Det kan gis tilskudd til å så pollinatorvennlige frøblandinger og/eller skjøtte pollinatorvennlige soner på jordbruksareal eller soner som grenser til jordbruksareal. Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen.

Frøblandingen skal ikke inneholde arter som er vurdert til å ha potensielt høy risiko, høy risiko eller svært høy risiko jamfør Fremmedartslista.

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet eller sprøytet med plantevernmidler.

Frøblandingen skal være regionalt tilpasset for Nordland, og sonen skal være mellom 2 og 10 meter bred.

Tiltaksklasse: Egen stripe, regional frøblending

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 15 Friareal for gås

Det kan gis tilskudd for fulldyrka og overflatedyrka gras- og kornarealer som stilles til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås i Trøndelag og Nordland.

I Nordland kan det gis tilskudd til søkere i kommunene Vega, Herøy, Dønna, Alstahaug, Træna, Bodø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy.

Tilskudd kan gis for areal hvor beitende gås ikke jages.

Beitetrykket må være dokumentert av kommunen, i samarbeid med Norsk institutt for naturforskning (NINA) eller Norsk Ornitologisk Forening (NOF).

Kommunen avgjør på bakgrunn av de tre siste registreringene av beitetrykk, og skjønns-vurderinger i søknadsåret, hvilken tiltaksklasse arealet skal plasseres i.

Tiltaksklasser: Høyt beitetrykk, moderat beitetrykk, lavt beitetrykk.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 16 Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl

Det kan gis tilskudd for å legge til rette for hekking og beiting av de trua artene vipe og storspove på eller i tilknytning til jordbruksarealer.

Hekkingen må kunne dokumenteres av foretaket med geolokaliserte bilder.

Aktuelle tiltak kan for eksempel være:

- unngå gylling av reir ved å kjøre utenom hekkeområdet
- dekke til reiret en kort tid under gyllinga
- unngå å trekke gjødselslange/tilførselslange over reir
- utsette førsteslått på et avgrensa areal rundt reirplassen
- tilpasse kjøremønster under slått slik at fuglene kan komme seg unna.

Foretaket skal i søknaden oppgi hvilke arter som det er lagt til rette for, antall

hekkende par og hvilke tiltak som er gjennomført.

For hvert hekkende par beregnes det et tilskudd tilsvarende ett dekar.
Tiltaksklasser: Høy tilrettelegging

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 4. Kulturminner og kulturmiljøer

§ 17 Drift av seter

Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon. Produksjonsperioden skal være minst fire uker per sesong. Melka som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra. Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk eller 15 liter sauemelk i døgnet per seter.

Som seter regnes i denne sammenhengen et produksjonssted for melk, som bare er egnet for bruk i sommersesongen, og som også har hus egnet for overnatting og hushold.

Tiltaksklasser: Levering til meieri, 4–6 uker; levering til meieri, 6 uker eller mer; egen foredling, 4–6 uker; egen foredling, 6 uker eller mer

Tilskuddet utmåles per seter, fordelt på antall foretak som har dyr på setra.

§ 18 Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravfelt og andre felt med automatisk fredete kulturminner etter [lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 4](#), som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet blir ivaretatt og er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».

Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.

Skjøtselen skal omfatte selve kulturminnet og sikringssonen. Så langt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, utgjør sikringssonen et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.

Tiltaksklasser: Beiting, slått.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 19 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravhauger og andre enkeltstående automatisk fredete kulturminner etter [lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 4](#), som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet blir ivaretatt og er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».

Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» verne-status.

Skjøtselen skal omfatte både selve kulturminnet og sikringssonen. Så langt kulturminne-myndighetene ikke har bestemt noe annet, skal sikringssonen utgjøre et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.

44

Tiltaksklasser: Beiting, slått.

Tilskuddet utmåles per stykk.

§ 20 Skjøtsel av steingjerder

Det kan gis tilskudd for skjøtsel langs steingjerder som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet blir ivaretatt og er synlig i jordbruks-landskapet. Stein som har falt ned skal legges på plass, og vegetasjonen skal skjøttes.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tiltaksklasse: Steingjerder.

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 21 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Det kan gis tilskudd for beiting eller slått av jordbruksarealer innenfor utvalgte områder av kulturhistorisk verdi.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Skjøtselen skal være gjennomført slik at områdets kulturhistoriske preg blir ivaretatt.

Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 2 til denne forskriften.

Tiltaksklasser: Beiting, slått/rydding.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 5. Avrenning til vann

§ 22 (Ugjødsla) kantsone i eng

Det kan gis tilskudd for kantsone i eng langs kanten mot vassdrag som ikke er gjødslet eller sprøytet i søknadsåret. Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum fire meter, målt fra vassdragets normalvannstand, der minst to meter ligger på fulldyrka eller overflatedyrka areal. Avstand mellom vassdrag og gjødslefri kantsone kan ikke være mer enn åtte meter.

Kantsonen skal høstes ved slått eller beiting i søknadsåret. Jordarbeiding og såing skal ved behov skje mellom 1. mars og 1. juli.

Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 3 til denne forskriften.

Det gis ikke tilskudd for kantsoner som grenser mot kanaler, grøfter o.l. som normalt ikke har vannføring i vekstsesongen, eller som ikke påvirkes av vår- eller høstflom.

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 23 Fangdam

Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal. Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseseffekt slik at den fanger opp avrenning av jordpartikler og næringsstoffer og reduserer tilførselen av disse til vann og vassdrag.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 6. Utslipp til luft

§ 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og bioest om våren eller i vekstsesongen. Siste frist for spredning er 15. august. Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Tilskudd kan bare gis dersom all husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres om våren eller i vekstsesongen.

Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, tidspunkt for eventuell nedmolding og gjødselmengde spredd per dekar.

Tiltaksklasser: Spredning i voksende kultur, nedmolding innen 2 timer i åpen åker, nedmolding innen 18 timer i åpen åker.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 25 Nedlegging av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og bioest ved nedlegging. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Siste frist for spredning er 15. august. Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.

Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, tidspunkt for eventuell nedmolding og gjødselmengde spredd per dekar.

Tiltaksklasser: Spredning i voksende kultur, nedmolding innen 2 timer i åpen åker.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 26 Nedfelling av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og bioest ved nedfelling. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar. Siste frist for spredning er 15. august. Arealet skal høstes eller beites etter siste spredning i søknadsåret.

Foretaket skal ha dokumentasjon i form av skiftenoteringer som viser sprededato, og gjødselmengde spredd per dekar.

Tiltaksklasser: Nedfelling i voksende kultur, nedfelling i åpen åker.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 27 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og bioest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter § 24 Spredning av all husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen, § 25 Nedlegging av husdyrgjødsel og § 26 Nedfelling av husdyrgjødsel.

Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.

Tiltaksklasser: bruk av tilførselsslange

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 7. Klimarådgiving

§ 28 Klimarådgiving

Det kan gis tilskudd for klimarådgiving som er gjennomført i en søknadsperiode, fra 15. oktober forrige år til 15. oktober i søknadsåret. Tiltaksplan for utført rådgiving må vedlegges søknaden. Tiltaksplanen skal være underskrevet av rådgiver.

Med klimarådgiving menes rådgiving som i størst mulig grad tar for seg en helhetlig gjennomgang av utslipp og opptak av klimagasser fra alle gårdens produksjoner, med sikte på å gjennomføre klimatiltak. Behov for klimatilpasning skal også inngå i rådgivingen. Tilbydere av klimarådgiving skal være godkjent av Landbruksdirektoratet.

Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgiving i flere søknadsperioder, skal det utarbeides ny tiltaksplan som redegjør for gjennomførte tiltak fra forrige tiltaksplan.

Tiltaksklasser: to-til-en rådgiving, en-til-en rådgiving, grupperådgiving.

Tilskuddet kan kun utmåles for én gjennomført rådgiving per søknadsomgang.

Tilskuddet utmåles per stykk.

Kapittel 8. Generelle bestemmelser

§ 29 Utmåling og utbetaling av regionale miljøtilskudd

Tilskuddet utmåles etter satser fastsatt årlig av Statsforvalteren. Tilskuddet skal kun gis det året som tiltaket blir gjennomført. Det kan gis tilskudd til tiltaket klimarådgiving som er gjennomført siden forrige søknadsfrist.

Statsforvalteren kan sette et maksbeløp for tilskudd et foretak kan innvilges per tiltak eller grupper av tiltak innenfor temaene kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturminner- og miljøer, jord og jordhelse, friluftsliv, avrenning til vann, utslipp til luft eller plantevern.

§ 30 Søknad

Foretak som søker tilskudd skal benytte søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søknadsfristen er 15. oktober. For beitelag som søker tilskudd etter § 5 Drift av beitelag er fristen 15. november.

Dersom søknad leveres etter fristene i andre ledd, reduseres tilskuddet med 1 000 kroner per dag inntil 14 dager etter fristens utløp. Tilskuddet kan ikke overdras til eie eller pant.

Søknader om regionalt miljøtilskudd som er levert innen søknadsfristen kan endres innen 29. oktober uten reduksjon i tilskuddet. Dette gjelder ikke søknad om tilskudd etter § 5 Drift av beitelag.

§ 31 Administrasjon, dispensasjon og klage

Statsforvalteren administrerer tilskuddene etter denne forskriften.

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Statsforvalteren kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene om tilskudd fastsatt i denne forskriften.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til Statsforvalteren. Vedtak fattet av Statsforvalteren i første instans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 32 Opplysningsplikt og kontroll

Søker av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som kommunen, Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Kommunen, Statsforvalteren og Landbruksdirektoratet kontrollerer at utbetaling av tilskudd er riktige. Søker plikter å utlevere all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet. Opplysninger gitt i forbindelse med søknad om tilskudd kan også kontrolleres ved telling og måling på de eiendommer som foretaket benytter i driften.

§ 33 Avkorting ved regelverksbrudd mv.

Hele eller deler av det samlede tilskuddet kan avkortes dersom foretaket

- a. uaktsomt eller forsettlig har drevet eller driver sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet.
- b. har brutt bestemmelser i forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging, eller ikke har ført journal over plantevernmidler som foretaket har benyttet på arealene som det disponerer. Journalen skal inneholde opplysninger om navn på plantevernmiddelet som brukes, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på. Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke kan fremlegge slike journaler for de siste tre årene.
- c. i tilknytning til jordbruksarealet det disponerer ikke har vegetasjonssone på minst to meter mot vassdrag med årssikker vannføring, målt horisontalt fra vassdragets normalvannstand. Vegetasjonssonen kan ikke jordarbeides.
- d. på eller i tilknytning til arealet foretaket disponerer, foretar inngrep som forringer kulturlandskapet. Det kan likevel bare avkortes for inngrep på eiendom som foretaket helt eller delvis disponerer. Dersom annet regelverk ikke er til hinder for det, kan kommunen likevel forhåndsgodkjenne inngrepet dersom det avhjelper betydelige driftsmessige ulemper.

§ 34 Avkorting ved feilopplysninger og fristoversittelse

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

Dersom foretaket har oversittet de frister som kommunen, Statsforvalteren eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i medhold av § 51, kan tilskuddet avkortes.

§ 35 Tilbakebetaling og renter mv.

Dersom foretaket som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan det feilutbetalte beløpet kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere utbetaling av tilskudd. Tilsvarende gjelder differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter [§ 32 Avkorting ved regelverksbrudd mv. eller § 33 Avkorting ved feilopplysninger og fristoversittelse](#).

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i [lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m](#)

Krav fra offentlig myndighet som utspringer av foretakets jordbruksvirksomhet kan motregnes i senere utbetalinger av tilskudd til foretaket.

§ 36 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft ved kunngjøring i Norsk Lovtidend.

Samtidig oppheves [forskrift 17. juni 2022 nr. 1104 om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland](#)

Vedlegg 1 til forskriften:

Oversikt over lokalt verdifulle jordbrukslandskap (§§ 6, 7 og 8)

Vedlegg 2 til forskriften:

Oversikt over kulturhistoriske områder (§ 21)

Vedlegg 3 til forskriften:

Oversikt over vannforekomster for tilskudd til (ugjødsle) kantsone i eng (§ 22)

Vedlegg 1 til forskriften: Oversikt over lokalt verdifulle jordbrukslandskap

(Gjelder tiltak som er beskrevet i §§ 6, 7 og 8. Endringer i forhold til søknadsomgangen 2022 er markert med **rød** skrift.)

Hver kommune har fått tildelt et antall dekar som utgjør den samlede rammen for miljøtilskudd til lokalt verdifulle jordbrukslandskap skjøttet ved beiting og/eller slått. Oppgitte gårds- og bruksnumrene i tabellen viser til de utvalgte arealene, og ikke til driftssentrene.						
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1804 BODØ - inntil 560 daa						
	128	1	beite		x	18
	24	2	beite	x		11
	24	4, 6 og 7	beite	x		21
	25	6	slått	x		9
	25	6	beite	x		6
	28	1	slått	x		17
	38	22	slått	x		54
	38	22	beite	x		32
	78	2	beite	x		48
	124	90	slått	x		42
	205	2	slått	x		26
	205	7	slått	x		13
	205	8	slått	x		9
	205	9	slått	x		56
	205	12	slått	x		9
	205	13	slått	x		38
	205	16	slått	x		9
	213	8	slått	x		140
SUM						558
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1805 NARVIK - inntil 270 daa (Før kommunesammenslåingen hadde Narvik inntil 90 daa og Ballangen inntil 180 daa)						
Areal i tidligere Narvik kommune:						
Lengenes	58	1	slått	x		18
	58	2	slått	x		4
	58	5	slått	x		4
Kongsbakk - Mehus	56	1	beite	x	x	28
Vidrek	81	5	slått	x		17
	81	2	slått	x		23
	81	1	slått	x		21
	81	10	slått	x		4
	81	18	slått	x		14
	81	7	slått	x		18
	81	9	slått	x		7
	81	52	slått	x		5
	81	4	slått	x		4
	81	31	slått	x		4

	81	6	slått	x		7
	81	15	slått	x		3
	81	51	slått	x		3
	81	17	slått	x		17
Areal i tidligere Ballangen kommune:						
Henrikhaugen	370	30	beite	x		38
Punsvika	362	3	slått	x		9
	362	4	slått	x		8
	362	8	slått	x		8
	362	1	slått	x		2
	362	5 og 12	slått	x		4
SUM						270
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1811 BINDAL - inntil 250 daa						
	14	3	beite	x		8
	14	5	beite	x		38
	15	4	beite	x		28
	16	1	beite	x		17
	16	3	beite	x		20
	23	1	beite	x		10
	23	2	beite	x		15
	23	7	beite	x		9
	26	6	beite	x		39
	36	3	beite	x		27
	37	3	beite	x		15
	44	288	beite	x		7
	59	15	beite	x		17
SUM						250
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1812 SØMNA - inntil 620 daa						
	50	1	slått	x		70
	40	9	beite		x	50
	34	1	beite		x	50
	34	1	beite		x	50
	34	1	beite		x	50
	44	4	beite		x	50
	58	4	beite		x	50
	69	15	slått	x		50
	29	1	slått	x		50
	46	13	slått	x		50
	70	6	slått	x		50
	57	3	slått	x		50
SUM						620

Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1813 BRØNNØY - inntil 630 daa						
	74	4	slått	x		40
	75	1	beite	x		19
	75	6	slått	x		27
	75	16	beite	x		60
	78	4	slått	x		4
	82	16	slått	x		10
	84	4	slått	x		5
	90	15	slått	x		16
	90	21	beite	x		9
	90	23	slått	x		19
	90	109	slått	x		4
	91	1	beite	x		9
	91	7	beite	x		14
	91	14	slått	x		14
	93	1	beite	x		30
	104	226	slått	x		11
	104	853	slått	x		2
	108	1	beite/slått	x		24
	108	2	beite	x		5
	109	1	beite	x		4
	109	2	slått	x		4
	114	1	slått	x		21
	121	1	beite	x		40
	146	2	beite/slått	x		12
	157	1	beite/slått	x		60
	158	2	beite/slått	x		81
	158	14	slått	x		45
	166	1	beite	x		5
	166	2	beite/slått	x		36
SUM						630
1815 VEGA - inntil 350 daa						
	3	16	beite	12		12
	3	19	beite	15	18	33
	3	25	beite	11	7	18
	4	2	beite	9	33	42
	4	6	beite		21	21
	4	13	beite	13		13
	4	14	beite	3	13	16
	6	15	beite		50	50
	26	1	beite	48		48
	34	4	beite	35		35

	34	5	beite	12		12
	34	26	beite	10		10
	34	56	beite	8		8
	34	61	beite	12		12
	40	1	beite		10	10
	41	5	beite		10	10
SUM						350
Kommune						
1816 VEVELSTAD - inntil 200 daa						
	40	2	beite	x		49
	12	6	beite	x		17
	12	25	beite	x		35
	40	4	beite	x		4
	12	12	beite	x		10
	3	4	slått	x		8
	12	6	slått	x		58
	15	1	slått	x		10
	40	4	slått	x		9
SUM						200
Kommune						
1818 HERØY - inntil 130 daa						
	2	2	beite		x	33
	55	1	beite		x	13
	5	1	beite		x	9
	9	2	beite		x	41
	27	1	beite	x		5
	27	141	beite	x		6
	27	2 og 6	slått	x		12
	24	1	beite		x	11
SUM						130
Kommune						
1820 ALSTAHAUG - inntil 540 daa						
	84	1	beite		x	410
	4	1	beite	x		22
	4	1	slått	x		108
SUM						540
Kommune						
1822 LEIRFJORD - inntil 440 daa						
	65	2	beite		x	45
	103	3	beite		x	50
	106	5	beite	x		20

	112	3	beite		x	40
SUM						155
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1824 VEFSN - inntil 590 daa						
	7	1	slått	x		40
	29	1	slått	x		47
	29	1	beite	x		27
	33	3	beite		x	21
	33	4	slått	x		18
	84	1	beite	x		52
	95	3	beite	x		35
	99	6	slått	x		9
	107	2	beite	x		46
	110	4 og 6	beite	x		14
	130	1	beite	x		38
	151	3	beite		x	38
	160	1	beite	x		43
	179	7	slått	x		40
	261	2	slått	x		28
	261	5	slått	x		36
SUM						532
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1825 GRANE - inntil 170 daa						
	48	2	slått	x		10
	48	48	slått	x		40
	49	2	slått	x		28
	49	2	slått	x		10
	51	6	slått	x		27
	54	5	beite	x		45
	70	5	beite	x		10
SUM						170
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1826 HATTFJELLDAL - inntil 360 daa						
	1	10	beite	x		1
	1	18	beite	x		10
	1	265	beite	x		2
	1	314	beite	x		15
	1	4	slått	x		4
	1	235	slått			4
	12	1	beite	x		9
	12	1	beite		x	1
	14	1	beite	x		29
	14	4	beite	x		14
	14	4	beite		x	9

	17	2	beite	x		7
	19	3	beite		x	7
	19	3	beite	x		1
	19	6	slått	x		20
	22	2	beite	x		7
	28	34	slått	x		35
	27	1	beite		x	1
	28	2	slått	x		30
	45	2	beite	x		9
	52	2	beite		x	3
	58	16	beite/slått	x		6
	58	16	beite		x	4
	52	3	beite	x		32
	78	1	beite	x		25
	81	2	beite		x	17
	81	2	beite/slått	x		8
	84	3	beite	x		20
	84	3	slått	x		10
	84	5	beite		x	5
	84	5	beite/slått	x		4
	84	10	beite		x	1
	84	10	beite/slått	x		10
SUM						360
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1827 DØNNA - inntil 350 daa						
	21	1	beite		x	52
	11	1	beite	x		24
	11	1	slått	x		23
	14	6 og 7	beite	x		19
	14	6	slått	x		21
	16	3	slått	x		36
	19	4	beite		x	30
	38	1	slått	x		30
	21	2	beite		x	52
	59	1, 2, 3, 4, 6 og 8	beite		x	48
	57	1	beite		x	15
SUM						350
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1828 NESNA - inntil 320 daa						

	6	3	beite	x		14
	6	5	beite	x		52
	14	19	beite	x		13
	24	1	beite	x		55
	47	3	beite	x		13
	47	9	beite	x		11
	48	2	beite	x		14
	48	3	beite	x		11
	50	1	beite	x		17
	51	1	slått	x		14
	54	1	beite	x		25
	55	2	beite	x		1
	55	3	beite	x		24
	55	5	beite	x		2
	56	1	slått	x		5
	58	13	slått	x		6
	63	1	beite	x		24
SUM						301
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1832 HEMNES - inntil 450 daa						
	44	1	slått	x		10
	46	3	slått	x		20
	47	1	slått	x		60
	47	2	slått	x		20
	57	1	slått	x		19
	58	1 og 2	slått	x		30
	58	3	slått	x		12
	58	6	slått	x		18
	58	8	slått	x		16
	66	6	slått	x		10
	124	17	slått	x		40
	135	1	slått	x		15
	136	5	slått	x		10
	136	5	slått	x		14
	141	3	slått	x		10
	141	5	slått	x		50
	153	3	slått	x		17
	153	4	slått	x		40
	153	5	slått	x		24
	153	7	slått	x		15
SUM						450
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1833 RANA - inntil 510 daa						

	29	1	slått	x		6
	43	1	slått	x		70
	71	2	slått	x		38
	77	1	slått	x		53
	77	2	slått	x		42
	100	5	slått	x		25
	130	1	beite	x		33
	130	1	slått	x		10
	154	3	slått	x		11
	154	3	beite	x		7
	156	3	beite	x		25
	156	1	slått	x		10
	162	3	beite	x		51
	161	1	slått	x		8
	166	1	beite	x		77
SUM						466
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1834 LURØY - inntil 170 daa						
	6	1	beite	x		10
	7	3	slått	x		10
	13	1	beite	x		10
	14	1	beite	x		10
	15	1	beite	x		10
	21	12	beite	x		10
	29	4	beite	x		10
	30	31	slått	x		11
	32	1 og 3	beite	x		10
	36	1, 2 og 7	beite	x		20
	47	3	beite	x		7
	45	3	beite	x		10
	45	4	beite	x		5
	45	5	beite	x		17
	50	1	beite	x		10
	50	2	beite	x	x	10
SUM						170
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1835 TRÆNA - inntil 10 daa						
	1	2 og 4	slått	x		10
SUM						10
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1836 RØDØY - inntil 190 daa						

	46	1	beite		x	154
SUM						154
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1837 MELØY - inntil 370 daa						
	83	1	beite	x		30
	76	1 og 4	beite	x		43
	19	3	beite		x	154
SUM						227
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1838 GILDESKÅL - inntil 230 daa						
Ingen innmeldte areal						
SUM						0
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1839 BEIARN - inntil 260 daa						
	17	2, 5, 11, 13 og 14	beite	x		120
	18	11	beite	x		70
SUM						190
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1840 SALTDAL - inntil 190 daa						
	78	1	beite		x	5
	42	3	beite	x		5
	43	587	beite	x		15
	43	686	beite	x		5
	44	3	beite	x		16
	44	10	beite	x		5
	44	46	beite	x		10
	71	3	slått	x		14
	71	9	slått	x		59
	71	11	slått	x		36
	71	36	slått	x		6
	73	1	slått	x		9
	73	1 og 22	slått	x		5
SUM						190
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1841 FAUSKE - inntil 320 daa						
Alvenes	51	1, 2 og 3	beite	x		57
Holstad	45	19	beite	x		18
Kvitblik	110	3 og 17	beite	x		25
Røvik	44	1 og 2	beite	x		62
Rødås	107	1, 2, 6, 7 og 12	beite	X		132

SUM							294
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1845 SØRFOLD - inntil 70 daa							
Strøksnes	8	6	slått	x		10	
Nordfjord	37	1	beite	x		5	
Nordfjord	37	2	beite	x		9	
Nordfjord	37	2	slått	x		0,3	
Nordfjord	37	3	beite	x		5	
Nordfjord	37	3	slått	x		5	
Nordfjord	37	7	beite	x		1,4	
Nordfjord	37	7	slått	x		5	
Nordfjord	37	13	beite	x		1	
Røsvik	66	3	beite	x		7	
Røsvik	66	66	beite	x		3	
Røsvik	66	17	beite	x		7	
Røsvik	66	18	beite	x		11	
SUM							69,7
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1848 STEIGEN – inntil 590 daa							
Skånland	42	1	slått	x		33	
Skånland	42	1	beite	x		37	
Skånland	42	2 og 13	slått	x		47	
Skånland	42	3	slått	x		34	
Skånland	42	4	slått	x		56	
Skånland	42	5	slått	x		28	
Holkestad	41	1, 7 og 8	slått	x		44	
Holkestad	41	2	slått	x		24	
Holkestad	41	3	slått	x		39	
Holkestad	41	5	slått	x		20	
Holkestad	41	6	slått	x		14	
Holkestad	41	9	slått	x		25	
Holkestad	41	10	slått	x		42	
Holkestad	41	11	slått	x		15	
Holkestad	41	13	slått	x		7	
Holkestad	41	17	slått	x		5	
Håsand	99	1	slått	x		23	
Håsand	99	3	slått	x		17	
Husøya	29	1 (m.fl.)	beite	x		20	
Beitelier, Stensland	55	1	beite	x		13	
Beitelier, Stensland	55	2	beite	x		2	
Beitelier, Stensland	55	3	beite	x		11	
Beitelier, Stensland	56	2	beite	x		8	
Beitelier, Stensland	56	4	beite	x		6	
Beitelier, Stensland	56	5	beite	x		8	
Beitelier, Stensland	56	7	beite	x		5	
Beitelier, Stensland	56	1 og 3	beite	x		7	
SUM				553	37	590	

Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1851 LØDINGEN - inntil 90 daa						
	13	1	slått	x		30
	14	2 og 9	slått	x		30
	16	6	slått	x		30
SUM						90
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1853 EVENES - inntil 140 daa						
Stunesosen	4	5	beite		x	10
Haustlobakken	4	3,5	slått	x		40
	8	2	slått	x		12
	7	3	beite	x		17
	8	5	beite	x		9
	8	7	beite	x		22
	8	1	beite	x		9
	8	1	slått	x		21
SUM						140
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1856 RØST - inntil 20 daa						
	8	36	beite	x		9
	8	1	beite	x		1
	12	2	beite	x		2
	9	2	beite	x		2
SUM						14
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1857 VÆRØY						
Ingen innmeldte areal						
SUM						0
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1859 FLAKSTAD - inntil 90 daa						
	30	5	slått	x		45
	20	1	beite	x		18
	20	19	beite	x		27
SUM						90
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1860 VESTVÅGØY - inntil 690 daa						
	16	1	slått	x		7
	26	8	beite		x	21
	29	4	beite		x	45
	29	12	beite		x	45
	30	2	beite	x		25

	61	1	slått	x		13
	73	3	beite	x		30
	73	4	beite	x		15
	75	7	beite	x		22
	75	11	beite	x		9
	75	69	beite	x		11
	82	4	beite		x	10
	82	9	beite		x	25
	85	3	beite		x	45
	85	20	beite	x		45
	86	13	beite		x	45
	86	14	beite		x	45
	93	50	beite	x		50
	94	12	beite	x		8
	96	10	beite		x	21
	98	10	beite		x	30
	99	2	beite	x		26
	108	9	beite		x	19
	122	8	beite		x	21
	137	3	beite		x	21
SUM						690
Kommune						
G.NR. B.NR. TILTAK INNMARK UTMARK DEKAR						
1865 VÅGAN - inntil 190 daa						
	7	8	slått	x		26
	22	9	slått	x		8
	22	15	slått	x		4
	22	30	slått	x		2
	39	57	slått	x		49
	54	2	slått	x		12
	65	7	beite	x		14
	68	1	slått	x		8
	68	2	slått	x		10
	68	5	slått	x		9
	68	6	slått	x		8
	68	18	slått	x		1
	68	19	slått	x		1
SUM						152
Kommune						
G.NR. B.NR. TILTAK INNMARK UTMARK DEKAR						
1866 HADSEL - inntil 460 daa						
	36	14	slått	x		89
	46	1	slått	x		3
	46	1	slått	x		3
	46	3	beite	x		21
	47	4	slått	x		18
	47	4	beite	x		18

	50	1	beite	x		31
	50	3	beite	x		13
	50	3	slått	x		9
	54	2	beite	x		16
	81	14	beite	x		28
	72	2	beite		x	121
	81	16	beite	x		12
	81	2	beite	x		3
	81	6	beite	x		4
	2	10, 28 og 34	beite		x	34
	2	6	beite		x	35
SUM						458
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1867 BØ - inntil 240 daa						
	11	16	slått	x		30
	13	37	slått	x		15
	14	1	beite	x		45
	19	4	slått	x		25
	27	11	beite	x		45
	28	8	slått	x		45
	44	21	beite	x		35
SUM						240
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1868 ØKSNES - inntil 110 daa						
	79	1	beite	x		34
	79	1	slått	x		39
	79	3	slått	x		8
	79	4	slått	x		4
	79	6	beite	x		1
	79	6	slått	x		13
	79	7	slått	x		8
	79	30	slått	x		2
SUM						109
Kommune						
G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR	
1870 SORTLAND - inntil 430 daa						
	1	1	slått	x		6
	1	2	slått	x		25
	1	3	slått	x		18
	1	6	slått	x		8
	1	9	slått	x		13
	1	11	slått	x		17

	1	13	slått	x		6
	1	14	slått	x		4
	1	28	slått	x		10
	1	29	slått	x		3
	1	36	slått	x		3
	1	38	slått	x		11
	13	1	beite	x		2
	13	1	slått	x		5
	13	4	beite	x		2
	13	5	slått	x		7
	13	5	beite	x		16
	13	10	beite	x		7
	13	10	slått	x		9
	13	13	beite	x		2
	13	13	slått	x		7
	13	14	beite	x		2
	13	14	slått	x		6
	13	15	slått	x		3
	13	16	beite	x		1
	13	16	slått	x		3
	13	17	beite	x		1
	13	17	slått	x		3
	13	19	beite	x		3
	13	19	slått	x		10
	13	40	slått	x		3
	13	64	beite	x		4
	14	2	slått	x		14
	14	7	slått	x		16
	14	13	slått	x		1
	14	22	slått	x		2
	14	23	slått	x		5
	14	25	slått	x		3
	14	26	slått	x		1
	14	27	slått	x		1
	15	1	beite	x		2
	15	1	slått	x		30
	15	2	slått	x		30
	16	5	slått	x		8
	16	6	beite	x		1
	16	6	slått	x		21
	16	25	slått	x		30
	16	28	slått	x		12
	21	13	slått	x		20
SUM						417

Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1871 ANDØY - inntil 350 daa						
	7	7	beite	x		20
	7	7	slått	x		43
	8	1	slått	x		43
	8	27	slått	x		43
	8	49	slått	x		43
	10	25	slått	x		43
	10	27	slått	x		43
	36	9	slått	x		35
	36	19	slått	x		34
SUM						347
Kommune						
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1874 MOSKENES						
Ingen innmeldte areal						
SUM						0
Kommune						
Kommune	G.NR.	B.NR.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1875 HAMARØY - 180 daa (tidligere Hamarøy hadde inntil 130 daa og tidligere Tysfjord inntil 50 daa.)						
Beitelier, Halsen	52	1	beite	x		Totalt 30
Beitelier, Halsen	53	1	beite	x		
Beitelier, Halsen	53	2	beite	x		
Karlsøy	87	1	slått	x		11
Karlsøy	87	2	slått	x		14
Karlsøy	87	3	slått	x		12
Karlsøy	87	4	slått	x		13
Uteid	13	3, m.fl.	slått	x		30
Presteid	16	46	slått	x		25
Tysnes	80	1	beite	x		12
Tysnes	80	2	beite	x		6
Tysnes	80	3	beite	x		4
Tysnes	80	6	beite	x		7
Tysnes	80	7	beite	x		4
Tysnes	80	9	beite	x		9
Tysnes	80	10	beite	x		3

Vedlegg 2 til forskriften: Oversikt over kulturhistoriske områder

(Gjelder tiltaket som er beskrevet i § 21. Det er ingen endringer i forhold til søknadsomgangen 2022.)

	Område	Kommune	Maksimalt antall dekar
1	Gaukværøy	Bø	15
2	Lysthusaugen på Dønnes gård	Dønna	7
3	Hestskaret i Nordvika	Dønna	15
4	Saulia på Røssvassholmen	Hattfjelldal	10

5	Holmen gård ved ærfuglværet på Holmholmen	Hemnes	15
6	Herøy bygdesamling på Herøy prestegård	Herøy	4
7	Vollmoen	Steigen	14
8	Jennestad handelssted	Sortland	13
9	Sjønstå gård	Fauske	15
10	Steinsjøen	Sømna	15

Vedlegg 3 til forskriften: Oversikt over vannforekomster for tilskudd til (ugjødsle) kantsone i eng

(Gjelder tiltaket som er beskrevet i § 22. Det er ingen endringer i forhold til søknadsomgangen 2022.)

Vannforekomst (jfr. https://vann-nett.no/portal/ eller https://vann-nett.no/saksbehandler/index.html)	Vassdrag	Kommune	Tilhørende brakkvannspoller som også omfattes
Alle vannforekomstene innenfor vassdraget	Farstadvassdraget	Vestvågøy	0363041101-C (Offersøypollen)
Alle vannforekomstene innenfor vassdraget	Lilandvassdraget (Borgevassdraget)	Vestvågøy	0363042601-C (Innerpollen) 0363042602-C (Ytterpollen) 0363042603-1-C (Lauvåspollen)
146-28-R (Røyrmarkelva) 146-20-R (Dalelva)	Røyrmarkvassdraget med Dalelva	Sømna	0360020200-C (Nordbotnet)
146-49-R (Grøttenselva) 146-48-R (Elv fra Holandsvatnet) 146-42911-L (Holandsvatnet)	Grøttensvassdraget	Sømna	0360020100-3-C (Sørbotnet)
146-55-R (Sørbotnet og Sømnesvika bekkefelt) 146-54-R (Bekker til Kvervet – Lisleinfjorden) 146-52-R (Kvervelva – Auneelva)	Bekkefelt mot Nordbotnet, Sørbotnet og Sømnesvika	Sømna	0360020100-3-C (Sørbotnet) 0360020100-1-C (Sømnesvika) 0360020200-C (Nordbotnet)
185-195-R (Halselva) 185-130-R (Bekk fra Veggjørna) 185-47314-L (Langmovatnet/ Langvatnet) 185-283-R (Elv fra Langvatnet) 185-87-R (Utløpselv Veavatn) 185-47341-L (Børgevatnet) 185-282-R (Veaelva) 185-47348-L (Fagerhaugvatnet) 185-280-R (Fagerhaugelva) 185-47342-L (Haversvatnet) 185-277-R (Elv Øyjord mot Haversvatnet)	Straumevassdraget (østre del)	Bø	0365000030-1-C (Skjørisen) 0365000030-2-C (Førepollen)

185-47337-L (Saltvatnet)			
157-169-R (Daloselva sjøørretførende del)	Daloselva	Rana	Ingen brakkvannspoller
151-291-R (Dølo) 151-298-R (Dølo bekkefelt) 151-288-R (Resdalselva kanalisert) 151-290-R (Bekk fra Lilleåsen)	Dølo med bekkefelt	Vefsn	Ingen brakkvannspoller
165-11-R (Fjærelva) 165-836-L (Fjærvatnet)	Fjærevassdraget	Bodø	Ingen brakkvannspoller
172-5-R (Børselva) 172-1018-L (Grunnvatnet)	Børselvassdraget	Narvik	Ingen brakkvannspoller
173-34-R (Nøkkelelva - Djupåga) 173-32-R (Storelva - Åa - Langblåelva) Saltvatnet (ikke def. som egen vannforekomst) Alfanvatnet (ikke def. som egen vannforekomst)	Balsnesvassdraget	Narvik	Ingen brakkvannspoller

